

BÁTORSÁG, HŰSÉG, BECSÜLET

Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Bolyai János Katonai Műszaki Kar
Védelmi Igazgatás szak

Konzulens tanár: Dr. Szelei Ildikó őrnagy, egyetemi docens

1101 Budapest X. Hungária krt. 9-11.,

☎ : (1) 432-9000

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI DOLGOZAT

**Ifjúkor:
bűnözés és bűnmegelőzés**

2011

Ragács Nikoletta

Egyetemi hallgató

"A gyermek a legtökéletesebb teremtmény, mert egyedül ő tudja megalkotni saját egyéniségét. A gyermek lelke lágy viaszhoz vagy fehér papírhoz hasonló, ahová magának a gyermeknek kell belevésni a képzeteket."

/Maria Montessori¹/

¹ Maria Montessori (1870-1952) olasz orvos, pedagógus, pszichológus

Tartalomjegyzék

Bevezetés	5. old.
I. A téma elméleti megközelítése.....	7. old.
I.1. Polgári jogban megfogalmazott életkori határok.....	7. old.
I.2. Gyermekvédelemben megfogalmazott életkori határok.....	8. old.
I.3. Büntetőjogban megfogalmazott életkori határok.....	8. old.
I.3.1. Az ifjúkori bűnözés fogalma.....	8. old.
I.3.1.1. Gyermekkorú elkövető.....	8. old.
I.3.1.2. Fiatalkorú bűnelkövető.....	9. old.
I.3.1.3. Fiatal felnőtt korú bűnelkövető.....	9. old.
I.4.Életkori határok az európai államokban.....	9. old.
II. Az ifjúkori bűnözés kialakulásának befolyásoló tényezői.....	11.old.
II.1. Családi viszonyok.....	11.old.
II.2. Szegénység.....	12.old.
II.3. Iskolai problémák.....	13.old.
II.4. Munkanélküliség.....	13.old.
II.5. Erőszak a médiában.....	13.old.
II.6. Függőséget okozó szerek.....	14.old.
II.7. Személyiség és viselkedészavarok.....	14.old.
II.8. Társadalmi vagy állampolgári értékekre való nevelés.....	14.old.
III. Elmúlt évek jellemzői az ifjúkori bűnözés vonatkozásában.....	15.old.
III.1. Regisztrált bűncselekmények számának változása 2000-2009.....	15. old.
III.2. Ifjúkori bűnözés statisztikái 2000-2009.....	15.old..
III.2.1. Nemek megoszlása.....	16. old.
III.2.2. Bűncselekmény kategóriák.....	16. old.
III.2.3. Területi megoszlás.....	18. old.
III.3. BRFK 2010. évi nyomozati tapasztalatai gyermek- és fiatalkorú elkövetők vonatkozásában.....	18. old.
III.4. Néhány hazai példa.....	20. old.
III.5. Külföldi példák.....	21. old.
IV. Megelőzés terén tett intézkedések.....	23.old.
IV.1. Bűnmegelőzés általánosan.....	23. old.
IV.2. Gyermek- és ifjúságvédelem, programok, intézkedések.....	23. old.
IV.2.1. D.A.D.A. program.....	24. old.
IV.2.2. ELLEN-SZER program.....	25. old.
IV.2.3. Fiatalokat védő csoport (FVCS).....	26. old.
IV.2.4. OVIZSARU program.....	26. old.
IV.2.5. „Ne tedd, ne tudd!” projekt.....	27. old.
IV.2.6. Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF).....	27. old.
IV.2.7. Az ifjúkori bűnmegelőzés terén tett egyén intézkedések.....	27. old.
IV.3. Célok, tervek.....	28. old.
IV.4. Nemzetközi kitekintés.....	28.old.
IV.4.1. Nemzetközi dokumentumok.....	28. old.
IV.4.2. Európai Bűnmegelőzési Hálózat (EUCPN).....	28. old.
IV.2.1. Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) 2006. évi vélemény.....	28. old.
V. Kutatási stratégiák, módszerek, eszközök.....	29.old.
V.1. Interjúkérdések és válaszok.....	30. old.
VI. Kapott eredménye értelmezése, javaslatok.....	33.old.

VI.1. Eredmények értelmezése.....	33. old.
VI.2. Javaslatok.....	34. old.
Mellékletek.....	35.old.
Végszó.....	52.old.
Felhasznált irodalom.....	53.old.

BEVEZETÉS

Első tudományos diákköri munkám témájának az ifjúkori bűnözés jelenségének a vizsgálatát, valamint az ellenük fellépő bűnmegelőzési programok, intézkedések bemutatását választottam. Dolgozatomban ismertetem a gyermek- és fiatalkori bűnözés helyzetét Magyarországon, valamint fiataloknak szóló bűnmegelőzési stratégiákat. A téma feldolgozásában és tanulmányozásában segítséget nyújtott konzulensem Dr. Szelei Ildikó őrnagy asszony, akinek ezúton is szeretnék köszönetet mondani. Külön köszönettel tartozom a BRFK Bűnmegelőzési Osztály munkatársainak a segítségért, kiemelten Topa Zoltán r. hadnagy úrnak az interjú elkészítésért valamint a témához tartozó elemzésekért, valamint Rostás Ottó r. főtörzsőrmester úrnak az „Ovizsaru” programhoz kapott képekért. Továbbá középiskolai belügyi rendészeti ismeretek tanáromnak, Miklós István ny.r. alezredes úrnak, akinek a tantárgya nélkül ez a dolgozat nem valósult volna meg. Végül, de nem utolsó sorban Kópis László bv. zászlós úrnak opponensi munkájáért és támogatásáért.

Miért is választottam ezt a témát? Több okból is. Egyrészt személyes érdeklődésem vezérelt, melyet a középiskolai tanulmányaim, valamint a bűnmegelőzési előadások alapoztak meg. Másrészt pedig az a tény, hogy Hazánkban nő a gyermek- és fiatalkorú elkövetők, bűnelkövetők aránya, egyre több az iskolai erőszak, valamint az ifjúkorban elkövetett erőszakos bűncselekmények száma. Mindezek mellett nem elhanyagolható a téma aktualitása sem, hiszen a médiában is egyre többet hallhatunk az ifjúkorú elkövetőkről.

Dolgozatom célja az ifjúkori bűnözés helyzetének bemutatása Hazánkban, valamint a fiataloknak készült bűnmegelőzési programok, intézkedések ismertetése. Célom az, hogy rávilágítsak a téma fontosságára, hisz a probléma, ami előttünk áll nem elhanyagolható. Úgy gondolom, hogy a bűnmegelőzési stratégiák a probléma megoldásában rendkívül fontos szerepet töltenek be. Véleményem szerint ezeknek a prevencióknak országos szintűre növelése, valamint, az általános- és középiskolákban előadása elengedhetetlen.

Dolgozatom alapját képezi a 2000-2010. évek közötti ifjúkori bűnözés elemzése, a legfontosabb bűnmegelőzési stratégiák ismertetése és egy riport Topa Zoltán r. hadnagy úrral, melyben kifejti véleményét az ifjúkori bűnözésről és a BRFK Bűnmegelőzési Osztályának jövőbeni terveiről. Ezeket összehasonlítva kifejtem személyes véleményemet a témával kapcsolatban.

Tisztelettel: Ragács Nikoletta

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem elsőéves védelmi igazgatási szakos hallgatója

I. A téma elméleti megközelítése

*„Az ember sohasem látjahelyesen a
sorsát, míg az ellenkezőjét is nem tapasztalja!
És csak azt tudja igazán értékelni, ami már
elveszett.”
/Daniel Defoe/*

A gyermekkori, fiatalkori, kiskori kifejezések sok esetben egymás szinonimájaként tűnnek fel. A jog oldaláról nézve azonban teljesen eltérő, jól megkülönböztethető életkori kategóriák és eltérő jogkövetkezmények kötődnek az egyes fogalmakhoz. A felnőtté válás folyamata közben az ember képességei, adottságai különböző mértékben és ütemben változnak. Így az egyén különböző fokban vehet részt élete irányításában, az őt érintő kérdésekben. Ebben a részben tisztázom azokat az alapfogalmakat, melyek elengedhetlenek a választott téma szempontjából.

I.1. Polgári jogban megfogalmazott életkori határok:

- Ptk. 11§ (1) Cselekvőképes mindenki, akinek a cselekvőképességét a törvény nem korlátozza vagy nem zárja ki.
- Ptk. 11§ (2) Aki cselekvőképes, maga köthet szerződést, vagy tehet jognyilatkozatot.
- Ptk. 12§ Kiskorú az, aki a 18. életévét még nem töltötte be kivéve, ha házasságot kötött...
- Ptk. 12/A.§ (1) Korlátozottan cselekvőképes az a kiskorú, aki a 14. életévét már beöltötte és nem cselekvőképtelen.
- Ptk. 12/B.§ (1) Cselekvőképtelen, az, aki a 14. életévét még nem töltötte be.
- Ptk. 12/B.§ (2) Cselekvőképtelen, az a 14. életévét már betöltött kiskorú is, akit a bíróság cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett.
- Ptk. 14§ (1) Korlátozottan cselekvőképes az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett.²

Polgári joggal rendelkezik mindenki, aki köthet szerződést és tehet jognyilatkozatot. Aki köthet szerződést és tehet jognyilatkozatot az cselekvőképes. A cselekvőképességnek három fokozata ismert: cselekvőképes, korlátozottan cselekvőképes, cselekvőképtelen. A törvény szerint cselekvőképes minden nagykorú, akinek a cselekvőképességét a törvény nem korlátozza vagy nem zárja ki.

Nagykorú az, aki a 18. életévét betöltötte.

Kiskorú az, aki a 18. életévét még nem töltötte be kivéve, ha házasságot kötött.

²Forrás: Ptk. (hozzáférhető: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=95900004.TV
/letöltés ideje: 2011.09.11/).

I.2 Gyermekvédelemben megfogalmazott életkori határok:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
Az értelmező rendelkezésben.³

Gyermek, aki a Ptk. 12§ szerint kiskorú.

Fiataalkorú, az a személy, aki a szabálysértés vagy a bűncselekmény elkövetésekor 14. évét betöltötte, de 18. évét még nem.

Fiatal felnőtt, az a nagykorú személy, aki a 24. évét nem töltötte be.

I.3 Büntetőjogban megfogalmazott életkori határok:

- A Btk. 23§ alapján nem büntethető, aki a cselekmény elkövetésekor a tizennegyedik életévét nem töltötte be.
- A Btk. 22§ a) pontja alapján a büntethetőséget kizáró ok a gyermekkor
- A Btk. 107§ (1) alapján fiatalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat még nem.
- A Btk. 108§ (1) kimondja, hogy a fiatalkorúval szemben alkalmazott büntetés vagy intézkedés célja elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjék, és a társadalom hasznos tagjává válják⁴

I.3.1. Az ifjúkori bűnözés fogalma

Az ifjúkori vagy más néven fiatalkori bűnözés fogalma magába foglalja a **gyermekek, fiatalkorúak** és ide sorolhatjuk a **fiatal felnőttek** által elkövetett bűncselekményeket is. Megkülönböztetünk gyermekbűnözést és fiatalkori bűnözést.

I.3.1.1. Gyermekkorú elkövető: Bűnelkövető gyermek a büntetőjog rendszerében gyermekkorúnak számít mindaddig, amíg cselekménye elkövetéséig nem töltötte be a 14. életévét. A magyar jogrendben a gyermekkorúnak nincs büntetőjogi felelőssége, bármilyen bűncselekményt is követ el. A nyomozást le kell folytatni, de vádemelés és bírósági ítélet nem jön létre. Ha a bűncselekményről kiderül, hogy az elkövetője gyermekkorú, az eseményről értesíteni kell a rendőrségnek a szülőket, a gyámhatóságot, illetve szükség szerint más szerveket is. A gyámhatóság megvizsgálja a gyermek családi helyzetét és megvizsgálja, hogy van összefüggés a család helyzete, életvitele és az elkövetett bűncselekmény között. Ezek célja, hogy a gyermek erkölcsi, érzelmi és értelmi fejlődése zavartalan

³Forrás: Gytv. (hozzáférhető: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700031.TV / letöltés ideje: 2011.09.11/).

⁴Forrás: Btk. (hozzáférhető: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97800004.TV / letöltés ideje: 2011.09.11/).

legyen. A gyermekbűnözés fogalmát csak a gyermekek által elkövetett bűncselekményekre alkalmazhatjuk. a bűnelkövető gyermeket nem lehet bűnözőnek nevezni, mivel egy formálódó személyiségről van szó.

I.3.1.2. Fiatalkorú bűnelkövető:

Fiatalkorúnak az számít, aki a bűncselekmény elkövetésekor a 14. életévét már betöltötte, de még nem múlt el 18 éves. A törvény szerint a fiatalkorúnak van büntetőjogi felelőssége, a fiatalkorúakra kiszabható büntetések a Btk. 109§- tól olvashatjuk. A törvény értelmében a fiatalkorú gyermek vonatkozásában megállapítható a büntetőjogi felelősség, azonban tekintettel a gyermek és felnőttkor közötti életszakasz biológiai, pszichológia és szocializációs nehézségeire, az ebből eredő gyakori

válsághelyzetre, a fiatalkorúval szembeni büntetőjogi felelősségre vonás célja elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjön és a társadalom hasznos tagjává váljon.

I.3.1.3. Fiatal felnőtt korú bűnelkövető: Fiatal felnőttnek az számít, aki a tizennyolcadik életévét betöltötte, de a huszonegyediket még nem. Ugyanúgy büntethető, mint a fiatalkorú személy, de a büntetés kiszabása során ez már enyhítő körülmény. A gyermekvédelmi Törvény szerint ez az életkori szakasz a 24. életévig tart, de a büntetőjogi felelősségre vonás körében a 21. életév bír jelentőséggel.

I.4.Életkori határok az európai államokban:Napjainkban a fiatalkori bűnözés egyre nagyobb problémát okoz az európai társadalomban és nemzetközi szinten állandó vizsgálódás tárgyát képezi. A fiatalok által elkövetett bűncselekményeknek nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, így a társadalmi megítélésük igen rossz.

Nem egyszerű feladat az Európai Unió tagállamaiban elemezni a jelenlegi helyzetet, mivel mindegyik ország saját maga, más és más tényezők alapján határozza meg a fiatalkori bűnözést. Egyes országokban ez a fogalom a fiatalkorúak által mutatott olyan viselkedésformákat foglalja magában, amelyek büntető törvénykönyvükben, illetve az erre vonatkozó jogszabályaikban eleve benne vannak. Ezzel ellentétben vannak olyan országok, amelyekben a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatási rendszer a nevelési vagy jóléti modellre épül, kiterjesztik azoknak a cselekményeknek a tartományát, amelyek – amennyiben fiatalkorú hajtja végre azokat – büntetendőnek minősülnek (ide értve olyanokat is, amelyek nagykorú elkövető esetén csak közigazgatási vagy polgári peres úton büntethetők, illetve egyáltalán nem büntetendők).⁵A büntetési rendszerek is jelentősen eltérnek, hiszen míg egyes országok a fiatalkorúak vonatkozásában speciális szankciókkal büntetőjogot hoztak létre,

⁵Forrás: EGSZB 2006. évi vélemény (hozzáférhető:<http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lng1=en,hu&lang=&lng2=cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,nl,pl,pt,sk,sl,sv,&val=426042:cs&page=&hwords=null> /letöltés ideje: 2011.09.20/).

mások bizonyos korlátozásokkal és enyhébb mértékben ugyan, de ugyanazokat a büntetéseket alkalmazzák a fiatalkorúakra, mint a felnőttekre.

Ráadásul a fiatalkorúak büntetőjogi felelősségére vonatkozó korhatárt illetően is vannak különbségek: a felső korhatárban nagyobb egyezés tapasztalható (18 év, egyes csatlakozó országokban azonban akár 21 év is lehet), az alsó korhatár jelentősen eltér: (7-től 16 éves korig).

1. táblázat: A büntethetőség alsó korhatára egyes országokban

7. életév	Írország
8. életév	Skócia és Görögország
10. életév	Anglia és Wales, Franciaország
12. életév	Hollandia és Portugália, Kanada
13. életév	Lengyelország
14. életév	Ausztria, Észtország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Németország, Olaszország, Szlovénia és Spanyolország
15. életév	Csehország, Dánia, Finnország, Szlovákia és Svédország
16. életév	Belgium

(Forrás: EGSZB 2006. évi vélemény – Tárgy: "A fiatalkori bűnözés megelőzése. A fiatalkori bűnözés kezelésének módjai és a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatási rendszer szerepe az Európai Unióban". Hozzáférhető: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lng1=en,hu&lang=&lng2=cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,nl,pl,pt,sk,sl,sv,&val=426042:cs&page=&hwords=null>

/letöltés ideje: 2011.09.20, készítette: Ragács Nikoletta/).

A büntethetőség alsó korhatára a legtöbb európai országban a 14. életév. A skála 7.-től a 16.-ik életévig tart.

A gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény szerint:

1991. évi LXIV. törvény: a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséből:

Az Egyezmény vonatkozásában gyermek az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be kivéve, ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.⁶

Európa Tanács R (2003) 20. számú ajánlása szerint:

A fiatalkorú ("juveniles") fogalma alá az Ajánlás szempontjából olyan személyek tartoznak, akik elérték a büntetőjogi felelősség alsó korhatárát, de nem érték el a nagykorúságot/felnőttkort.⁷

⁶Hungarian Helsinki Committee: A fiatalkorúak szabálysértési elzárása a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20.-án kelt Egyezmény rendelkezési fényében (hozzáférhető: helsinki.hu/dokumentum/Helsinki_Bizottsag_fiatalkoruk_elzarasa.pdf /letöltés ideje: 2011. 09.23/).

⁷MEBüntetőjogi és kriminológiai publikációk, Lévay Miklós: Az Európai Tanács (2003) 20. számú ajánlása a fiatalkorú bűnelkövetőkre vonatkozó igazságszolgáltatás rendszeréről (2005)

II. Az ifjúkori bűnözés kialakulásának befolyásoló tényezők

„Mindennek megvan a maga oka. Ahogy valaki viselkedik annak is. Csak az ok, nem mindig az, amit hiszünk!”

/Amprgy, Lithallas/

Sokféle ok és körülmény vihet rá egy fiatalkorút, hogy bűncselekményt kövessen el. Teljesen pontos leírást nem tudunk adni arról, hogy milyen okok miatt alakul ki egy fiatal személyben a bűnelkövetés fogalma, de fel tudunk hozni olyan befolyásoló tényezőket, melyek hatással lehetnek a fiatalkorúak magatartására, gondolkodására.

Kutatásomnak ezt a részét két fő forrás alapozta meg,⁸ ezeket összevetve leírom azokat a legfontosabb tényezőket, melyek az ifjúkori bűnözés kialakulásának okát képezhetik. A bűnözés növekedésére ható társadalmi és gazdasági körülmények szerteágazóak, a legszélesebb körben elfogadott okokat alapul véve, **a következőket emelhetjük ki:**

II.1. Családi viszonyok:

Az ideálismodell szerint a család anyából, apából és legalább egy gyermekből áll. A személyiség megalapozásában a családnak fontos szerepe van. A családot tekintjük a szocializáció első pontjának. A szocializáció a társadalomba való beilleszkedés folyamata, melynek során az egyén megtanulja megismerni önmagát és környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait, az elvárt viselkedésformákat.

Családi viszonyokat tekintve a következő befolyásoló tényezőket emelhetjük ki:

CSONKA CSALÁDI KÖRNYEZET: Egyszülős család. Csonka család vagy úgy jön létre, hogy a felek egyike kiválik a családból halál, válás vagy elköltözés miatt, vagy úgy, hogy egyedülálló személy gyermeket vállal vagy fogad örökbe. A különválás körülményei hatással vannak a családra, manapság leginkább válás miatt csonkul meg egy család.⁹

⁸Forrás: EGSZB 2006. évi vélemény (hozzáférhető: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lng1=en,hu&lang=&lng2=cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,nl,pl,pt,sk,sl,sv,&val=426042:cs&page=&hwords=null> / letöltés ideje: 2011.09.20/).

BRFK 2010. évi jelentése a Budapesti Rendőr-főkapitányságon folyó ifjúságvédelmi tevékenységről, gyermek- és fiatalkorú elkövetők és bűnelkövetőkkel kapcsolatban tett megállapításokról, valamint a kiskorú eltűnések tapasztalatairól.

⁹Forrás: Szociológia tanok. (hozzáférhető: <http://hu.shvoong.com/social-sciences/sociology/829967-csal%C3%A1d-szerepe> /letöltés ideje: 2011. 09.25/).

GYERMEKEK ELHANYAGOLÁSA: Az elhanyagolás felismerése sok esetben nehéz. A gyermeket megfosztják alapvető szükségleteitől, vagyis elhanyagolják. Az elhanyagolás a gyermek testi, egészségbeli, tanulási és az érzelmi szükségleteinek megvonását jelenti. Testielhanyagolás a gyermek nem megfelelő táplálása, öltöztetése, védelme. Például: a védőoltások, rutin orvosi vizsgálatok elmulasztása, iskolába járás nincs biztosítva.

Az elhanyagolt gyermekek testi és lelki fejlődése lelassul, a testileg elhanyagolt gyermekek piszkosnak, alultápláltnak, fáradtnak tűnhetnek. Érzelmi elhanyagolás a gyermek semmibevétele, vele szembeni kapcsolatok mellőzése, szeretet és figyelem hiány. Az érzelmileg elhanyagolt gyermekek más emberekkel való kapcsolataikban általában bizonytalanok és szorongóak, mivel igényeiket következetesen, vagy az elvárás szerint nem elégítették ki. Szociális képességei hiányosak lehetnek, beszéd- és nyelvi képességei az elhanyagoltság miatt lassabban fejlődhetnek.¹⁰

A GYERMEK ELLENŐRZÉSÉNEK ÉS KORLÁTOZÁSÁNAK HIÁNYA: A szülők nevelés hibái függenek a mindenkori kulturális feltételektől, a felnőtt élettel kapcsolatos követelményektől. Korábban a túlzásba vitt szigor és merev követelmények voltak a szülői nevelés legnagyobb problémái, ma a korlátozás és az ellenőrzés elmaradása tekinthető a legnagyobb problémának. Ha a gyerek nem tapasztalja meg a nemet, nem tudja felmérni a határokat, hogy mikor meddig lehet elmenni. Ezek a problémák esetenként ahhoz vezethetnek, hogy egyes fiatalok ezeket a hiányosságokat úgy próbálják meg pótolni, hogy különféle (ideológiai, zenei stb.) közös szimbólumok köré épülő fiatalokból álló csoportokhoz csatlakoznak, melyek hajlamosak a szabályok áthágására. Ezeknek a csoportoknak tulajdonítható az antiszociális viselkedésformák (garázdaság, falfirka stb.), illetve erőszakos vagy egyéb bűncselekmények jelentős része.¹¹

II.2. Szegénység:

Pénzhiány továbbá a kulturális és társadalmi tőke hiánya, amely által az emberek olyan tartósan fennálló hátrányos helyzetben vannak, melyből saját erőből nem tudnak kikerülni. A szegénység különféleképpen fejti ki hatását, például: lakás fenntartásának problémája esetleg lakás hiánya, számla befizetésének nehézségei, élelmiszer és gyógyszerhiány, évszaknak nem megfelelő ruházat, közteherviselés nehezen vagy egyáltalán nem oldható meg. A pénzhiány következményei lehetnek például: munkanélküliség, elszigeteltség,

¹⁰Forrás: Mark H. Beers: MSD Orvosi kézikönyv a családban (1994)

¹¹Forrás: Nevelési stílusok (hozzáférhető:

http://www.vadviragovi.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=140:nevelesistilusokcid=48:neveljuenk-egyutt&Itemid=64
/ letöltés ideje: 2011.09.25/).

kirekesztődés, családon belüli problémák, tapasztalathiány, társadalmi kapcsolatok hiánya. Gyermekkori hátrányos helyzet példái: az iskolában az étkeztetés finanszírozásának hiánya, osztályközösség által szervezett programok befizetése nehézkes vagy lehetetlen, öltözködés nem évszaknak megfelelő, túlhordott ruhadarabok. Ez a fajta peremre szorulás gyakoribb jelenség a bevándorló családokból illetve roma származású fiatalok körében, valamint egyes nagyvárosi „gettókban”, ahol gyakran embertelen lakhatás körülmények uralkodnak, ami elkeseredettséghez és agresszivitáshoz vezethet az ott lakók körében.¹²

II.3. Iskolai problémák:

Az iskolakerülés vagy más néven „lógás” jelentős iskolai probléma, az iskolai hiányzások száma meghaladja a megengedettet. Az iskolából távolmaradás gátolja a tanulmányi előmenetelt és ezzel összefüggésben a fejlődést (társas, intellektuális). Az iskolakerülés és tanulási kudarcok az iskolákban társadalmi megbélyegzéshez vezetnek, ez pedig sokszor az antiszociális viselkedés vagy a bűnözés felé gyakran egyenesen vezető út.¹³

II.4. Munkanélküliség:

Munkanélküli vagy állástalan az a személy, aki képes és akar dolgozni, de nem talál munkát. Sajnos a fiatalok körében a munkanélküliség igen nagymértékű probléma, amely gyakran frusztrációt és kétségbeesést okoz és ez pedig táptalajt biztosít a bűnözés számára.¹⁴

II.5. Erőszak a médiában:

Erőszakos képek és viselkedés közvetítése egyes médiumok bizonyos programjaiban vagy a fiataloknak készített videojátékokban. Tény, hogy a gyerekek a legtöbbet az őket ért hatásokból tanulnak, utánozzák mindazt, amit látnak, még akkor is, ha az inger képernyőről érkezik. Az erőszakos filmek azt a képet sugallják a gyerekeknek, hogy ez a viselkedés teljesen elfogadott, szükségszerű, esetenként pedig jó mulatság.

Ha a gyerekek minél több erőszakos filmet néznek, annál jobban hozzászoknak az erőszak látványához, egyre kevésbé érinti meg őket a halál fogalma, s válnak ők is egyre erőszakosabbá. Ezek a tényezők olyan értékrend kialakítását segítik a fiatalok körében, hogy az erőszak elfogadható viselkedésformaként jelenik meg.¹⁵

¹²Forrás: Szegénység (hozzáférhető: <http://www.hazijogorvos.hu/content/view/1049/89/>) /letöltés ideje: 2011.09.25/.

¹³Forrás: Mark H. Beers: MSD Orvosi kézikönyv a családban (Merck Manual, 1994)

¹⁴Forrás: Munkanélküli fogalma (hozzáférhető: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Munkan%C3%A9lk%C3%BCl%C3%AD>) /letöltés ideje: 2011.09.25/.

¹⁵Forrás: Bakos Kinga: A televízió képernyőjén megjelenő erőszak és a gyermekek (hozzáférhető: http://elib.kkf.hu/edip/D_14442.pdf) /letöltés ideje: 2011.09.25/.

II.6. Függőséget okozó szerek:

Kábítószer és egyéb függőséget okozó mérgező szerek fogyasztása, amelyeknek megszerzése érdekében gyakran követnek el bűncselekményeket.

Alkohol: közvetlen hatása először kellemes és nyugalmi érzéssel jelentkezik, majd a gátlások oldódás, beszédkésztetés később kritikai készség zavara és a koncentráció csökkenése figyelhető meg. A túlzott alkoholfogyasztás különösen a garázda tevékenységek és közúti biztonságot veszélyeztető viselkedés esetén van jelentősége.¹⁶

Kábítószer és egyéb függőséget okozó szerek: ide tartoznak például a nyugtatók, stimulánsok, antidepresszánsok stb. Ezeknek a szereknek a hatásai eltérnek egymástól, például: alvásigény megszűnése, érzéksalódás, hallucinációk, önkívületi állapot stb.¹⁷

II.7. Személyiség és viselkedészavarok:

Személyiség és viselkedészavarok léphetnek fel különböző függőséget okozó szerek használatakor, de ettől függetlenül is. Ezek általában összejátszanak más szociális vagy környezeti tényezőkkel, miáltal a fiatalok meggondolatlan, a társadalmilag elfogadott viselkedési mintákat nem követő viselkedést tanúsítanak.¹⁸

II.8. Társadalmi vagy állampolgári értékekre való nevelés:

Számos országban létezik az oktatási rendszernek olyan területe, amely a fiatalokat társadalmi szerepekre és az ezekkel járó kihívásokra készíti fel. Ez egybeeshet az állampolgárságra való felkészüléssel, de kapcsolódhat az egyén személyes életének különböző területeihez, szabadidő eltöltéséhez, zenéhez, művészethez vagy a kultúra más megjelenési formájához is. Probléma az, hogy a társadalmi értékekre való nevelés illetve ezek átadása nem megfelelő és társadalmunkban, ezek szerepét egyre inkább az olyan hasonlóbb értékek veszik át, mint az individualizmus, a versenyszellem, a javak mértéktelen fogyasztása, melyek bizonyos helyzetekben a társadalomtól való eltávolodást váltanak ki.¹⁹

¹⁶Forrás: Az alkohol hatásai, és következményei az élő szervezetre (hozzáférhető: <http://vegyszerforum.hu/news/news.php?open=16> /letöltés ideje: 2011. 09.26/).

¹⁷Forrás: Kábítószer fajták (hozzáférhető: <http://www.nodrog.eoldal.hu/cikkek/kabitoszerek-es-hatasaik/drogok.html> /letöltés ideje: 2011.09.26/).

¹⁸Forrás: EGSZB 2006. évi vélemény (hozzáférhető a <http://eur-lex.europa.eu> weboldalon / letöltés ideje: 2011.09.26/).

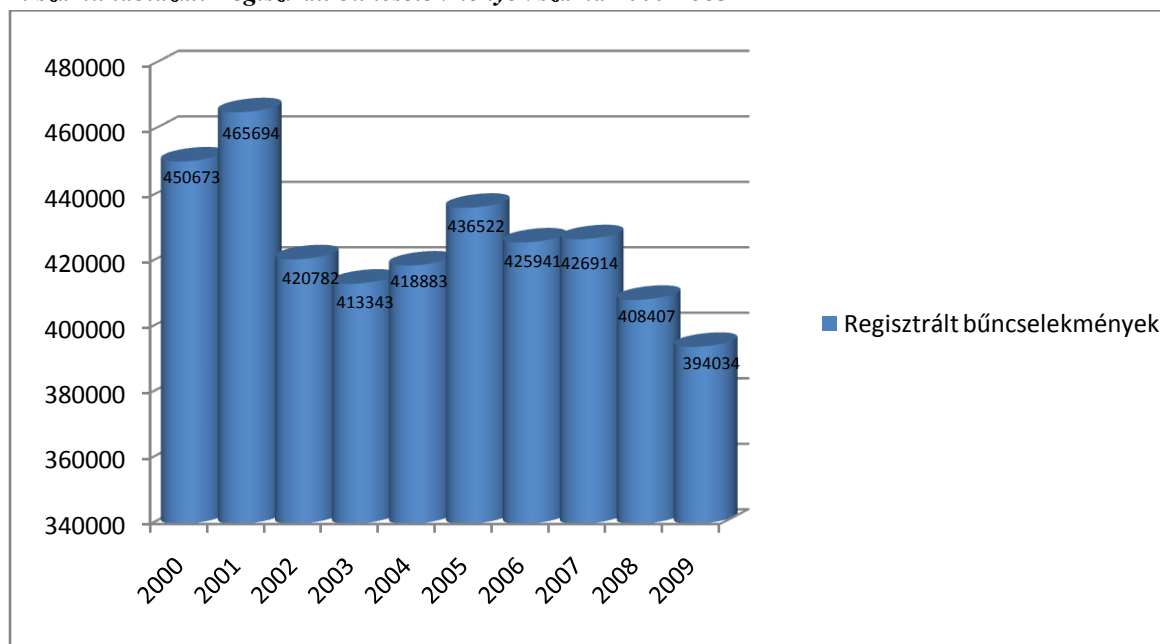
¹⁹Forrás: Az emberi jogi képzés és az oktatás-nevelés egyéb területei (hozzáférhető: <http://www.mobilitas.hu/kompaszkezikonyv/chapter1.php?fejezet=4> /letöltés ideje: 2011.09.26/).

III. Elmúlt évek jellemzői az ifjúkori bűnözés vonatkozásában

III.1. Regisztrált bűncselekmények számának változása 2000-2009:

A vizsgált időszakban a legtöbb regisztrált bűncselekmény 2001. évben volt (465.694) majd a 2002-2007 közötti időszakban változó tendencia figyelhető meg, majd 2007. évtől folyamatos a csökkenés (2. számú táblázat).

2. számú táblázat: Regisztrált bűncselekmények száma 2000-2009

(Forrás: ENYÜBS Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály.)

Hozzáférhető: <http://crimestat.b-m.hu>

letöltés ideje: 2011.10.05, készítette: Ragács Nikoletta)

III.2. Ifjúkori bűnözés statisztikái 2000-2009:

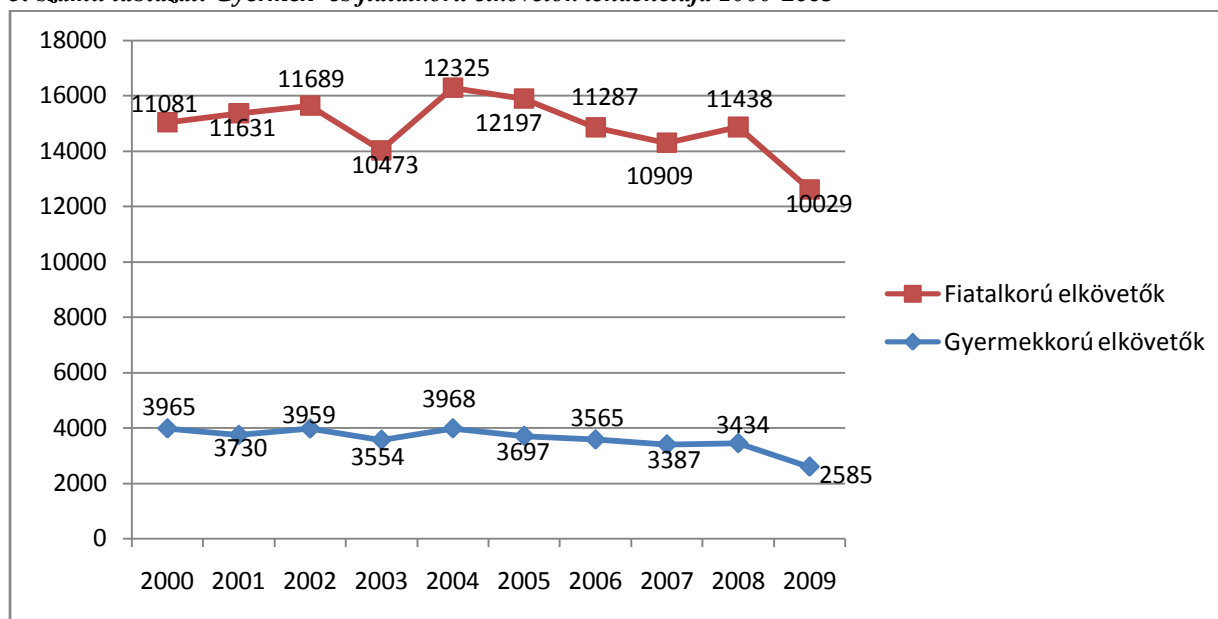
A gyermekkorúakra, fiatalkorúakra egyaránt jellemző, hogy 2009. évben volt a legkevesebb regisztrált elkövető. 2004. évben a gyermekkorú és fiatalkorú regisztrált elkövetők száma a legmagasabb. 2004-2007., valamint 2009. évi kiskorú (18 év alattiak) elkövetőkre a csökkenő tendencia a jellemző (3. számú táblázat). A vizsgált időszakban a gyermekkorúak kb. 2-2,6ezreléke, a fiatalkorúak 2,5%-a vált bűnelkövetővé. Az összes ismertté vált bűnelkövető közül 8-11% volt fiatalkorú.²⁰

²⁰Forrás: A gyermek- és ifjúkori bűnözés adatai az egységes nyomozó hatósági és ügyészégi bűnügyi statisztikában (2009).

(hozzáférhető: bunmegelozes.bm.hu/.../gyermek-es_fiatalkoru_bunozes_2009.pdf

/letöltés ideje: 2011. 09.22/).

3. számú táblázat: Gyermek- és fiatalkorú elkövetők tendenciája 2000-2009

(Forrás: ENYÜBS Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály.)

Hozzáférhető: <http://crimestat.b-m.hu>

letöltés ideje: 2011.10.05, készítette: Ragács Nikoletta)

III.2.1. Nemek megoszlása: A gyermekkori bűnözés elkövetői oldalán a fiúk részvétele 84-86%, a lányoké 14-16%. A fiatalkorú bűnelkövetők nemek szerinti megoszlása hasonló képet mutat: a fiúk részvétele a korcsoportos bűnözésben 85-86%, a lányoké 15-16%.²¹

III.2.2. Bűncselekmény kategóriák: Az elkövetői oldalon mindkét korosztály kriminalitását a vagyon elleni bűncselekmények határozzák meg. A gyermekkorúaknál (4. számú táblázat) a legjellemzőbbek az eszköz nélküli lopások, melyek legtöbb esetben bolti lopások.

4. számú táblázat: Gyermekkorúak által elkövetett legjellemzőbb bűncselekmények 2000-2009

Bűncselekmények										
Összesen	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	3965	3730	3595	3554	3968	3697	3565	3387	3434	2573
ebből:										
-lopás	1833	1771	1744	1639	1886	1747	1682	1525	1453	997
-betöréses lopás	785	604	699	539	607	513	443	418	373	241
-jármű önkényes elvétele	24	12	42	25	46	43	25	24	23	38
-garázdaság	142	148	223	182	220	261	232	278	374	297
-szándékos testi sértés	60	78	86	89	113	115	136	134	179	202

(Forrás: A gyermek- és ifjúkori bűnözés adatai az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikában(2009).Hozzáférhető:bunmegelozes.bm.hu/.../gyermek-es_fiatalkoru_bunozes_2009.pdf

/letöltés ideje: 2011. 09.22/

Készítette: Ragács Nikoletta.)

²¹Forrás: Rendőrségi elemzés: „Gyermek- és fiatalkori bűnözés helyzete”(hozzáférhető: http://www.police.hu/ideiglenesek/elemzesek/bunuldozes_weboldalon /letöltés ideje: 2011.09.22/).

A gyermek és fiatalkori korosztálynál egyaránt megtalálható még a gépkocsik feltörése, a motiválatlan rongálások, melyek közül kiemelkedő a falfirkálás (graffiti). A vagyon elleni bűncselekmények között nagyarányú a betöréses lopás. Az elkövetési módra jellemző a csoportosan történő elkövetés. Rablásban megnyilvánuló erőszakos támadásaikat fizikailag gyengébb, sok esetben időskorúak vagy gyerekek felé irányul. Az elkövetési tárgyak jellemzően telefon, készpénz, kerékpár, értékesebb ruhanemű, vagyontárgyak. Jellemző, hogy nincsenek tisztában tettük súlyosságával és következményével. Gyakori jelenség a brutalitás, amely teljes mértékben felesleges az elkövetési tárgy megszerzéséhez. A fiatalkorúak által **(5. számú táblázat)** elkövetett személy elleni bűncselekmények száma 10 év alatt közel a duplájára emelkedett. A szándékos emberölések száma mindkét korcsoportnál magas. Idősebb személy közreműködésével elkövetett bűncselekmények száma egyre kevesebb a gyermekkorúak körében, de a fiatalkorúaknál éppen az ellenkező a helyzet.²²

5. számú táblázat: *Fiatalkorúak által elkövetett legjellemzőbb bűncselekmények 2000-2009*

Bűncselekmények										
Összesen:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	11081	11631	11689	10473	12325	12197	11287	10909	11438	10029
ebből:										
szándékos emberölés	18	22	21	19	12	13	15	28	21	23
szándékos testi sértés	447	419	499	426	521	481	581	649	744	707
közúti jármű ittas vezetése	81	71	68	68	76	81	74	100	79	74
erőszakos közösülés	25	25	21	11	13	26	5	11	18	11
hivatalos személy elleni bűncselekmény	29	31	33	31	55	45	41	49	65	83
hivatalos személy elleni erőszak	18	17	17	15	23	29	13	32	22	26
garázdaság	876	1070	1129	1108	1306	1357	1325	1407	1757	1695
kábítószerrel való visszaélés	436	680	761	389	1022	1160	830	429	507	407
lopás	4147	4300	4159	3814	4380	4358	4027	3893	3775	3410
betöréses lopás	2062	1926	1765	1379	1469	1346	1210	1192	1419	820
rablás	452	513	586	622	671	567	650	694	709	546

(A gyermek- és ifjúkori bűnözés adatai az egységes nyomozó hatósági és ügyészégi bűnügyi statisztikában(2009). "Hozzáférhető: bunmegelozes.bm.hu/.../gyermek-es_fiatalkoru_bunozes_2009.pdf /letöltés ideje: 2011.09.22, készítette: Ragács Nikoletta).

²² A gyermek- és ifjúkori bűnözés adatai az egységes nyomozó hatósági és ügyészégi bűnügyi statisztikában(2009). "(hozzáférhető: bunmegelozes.bm.hu/.../gyermek-es_fiatalkoru_bunozes_2009.pdf /letöltés ideje: 2011.09.22, készítette: Ragács Nikoletta).

Milovszky Tamásné: „A gyermek- és fiatalkorúak bűnözése a statisztikai adatok tükrében” (hozzáférhető: gabocza.ucoz.com/load/0-0-0-14-20 - Egyesült Államok /letöltés ideje: 2011.09.26/

III.2.3. Területi megoszlás:

Gyermekkorú bűnözés vonatkozásában 2000-2008 közötti időszakban a legérzékenyebb terület Borsod-Abaúj-Zemplén megye. A legkevesebb gyermekekkel elkövetett bűntudat pedig Vas megyében regisztráltak (1. számú melléklet). A fiatalokat tekintve is BAZ megye tölti be a vezető szerepet kivéve egy évet: 2005. évben Budapest a vezető terület a fiatalok bűnözés előfordulásában. A legkevesebb fiatalok elkövető pedig Tolna, Vas és Zala megyében volt (2. számú melléklet).²³ (2009-ről adatot nem találtam!)

III.3. BRFK 2010. évi nyomozati tapasztalatai gyermek- és fiatalok elkövetők vonatkozásában:

A 2003-2007., és a 2009. évi kiskorú elkövetőkre vonatkozó csökkenő tendencia megállt és a 2010. évi bűnügyi adatait tekintve növekedést regisztráltak. Növekedett azon bűncselekmények aránya, ahol eszközként vagy célként volt jelen az erőszak. A növekedés mellett meg kell említeni, hogy az erőszakos jelleggel és módszerrel elkövetett bűncselekmények elkövetői között is jellemzőek a kiskorú elkövetők. Egyre magasabb számban fordul elő ismételt, sorozat jellegű elkövetés, motiválatlanság, rossz konfliktuskezelés, valamint a teljes céltalanság.

A gyermekek és fiatalok elkövetők száma 2010. évben egyaránt 25%-al emelkedett, 2778 gyermekekkel elkövetett bűntudat regisztráltak, valamint 11487 fiatalot ebben az évben. Ha az elkövetőket nemek szerint vizsgáljuk, a gyermekek között a fiúk, míg a 14-18 év közötti korosztály vonatkozásában a lány elkövetők száma emelkedett 35-40%-al. Az iskolatárs elleni bűncselekmények megduplázódtak. A fiatalok gyakran súlyos sérülést okozó vagy az élet kioltására alkalmas eszközt használnak akár 1 cigaretta elvétele érdekében is. A legtöbb fiatalok elkövető BAZ megyében lett regisztrálva (3. számú melléklet).

A 2010. évi budapesti adatok alapján az összes ismertté vált elkövető 8,2%-a kiskorú. A Fővárosban 19274 elkövető vált ismertté, ebből gyermekekkel 224 fő, fiatalok 1354 fő. Országosan 14265 kiskorú vált elkövetővé, míg Budapesten 1618 fő. Tehát elmondhatjuk, hogy a kiskorú elkövetők 12%-a Budapesten valósítja meg jogsértő magatartását. Erre magyarázatot ad a Főváros központi jellege, szórakozóhelyek, üzletközpontok, oktatási intézmények sokasága.

A gyermekekkel elkövetők 79%-a, a fiatalok elkövetők 71%-a normál családi környezetben él (2 szülő együttesen neveli), míg az intézetben, otthonban nevelkedő kiskorú elkövetők aránya gyermekekkel esetében 6%, míg fiatalok esetében 9%.

Bűncselekmény kategóriákra bontva jellemzően vagyon elleni bűncselekményeket követnek el, az általuk elkövetett jogsértések közül 60% irányul vagyon ellen. Az összes

²³Forrás:

ENYÜBS Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály. Hozzáférhető: <http://crimestat.b-m.hu>
/ letöltés ideje: 2011.10.07/.

rablást elkövető személy 37%-a kiskorú. Az esetek 80-90%-ban késsel vagy más, az élet kioltására alkalmas eszközzel rendelkeznek. A legjellemzőbb helyszínek a Kápolna-tér környéke, Kőrösi Csoma Sándor utca, a Határ út, Őrs vezért tere, Árpád híd pesti hídfő környéke, Margitsziget, Szentlélek tér, Lehet tér, Nyugati pályaudvar, Váci úton található üzletközpont és aluljáró rendszer, Népliget, Kálvária tér. Az összes kiskorúak által elkövetett rablás 25%-át ezeken a területeken követik el. Az esetek 40%-ban mobiltelefon, készpénz, 5%-ban pedig egyéb szórakoztató készülékek (pl.: mp3, ipod stb.) valamint 5%-ban ékszer az elkövetési tárgy. A rablásokat általában idegen személy, általában kiskorúak vagy 60 év feletti idős személyek sérelmére valósítják meg. A vagyon elleni bűncselekmények a gyermekkorúak és fiatalkorúak esetében is hasonló mértékben fordulnak elő, de a többi bűncselekmény kategóriában eltéréseket tapasztalhatunk.

A gyermekkorúak a vagyon elleni támadásokon túl leginkább közrend elleni bűncselekményeket követnek el, illetve személy elleni erőszakot valósítanak meg. A fiatalkorúak körében a közrendet sértő bűncselekmények valamint a személy elleni támadások emelkedtek. A közrend elleni bűncselekmények emelkedése mögött nem csak a motiválatlan rongálások, hanem a kábítószerrel való visszaélés is áll. A kábítószer fogyasztás gyakran jelen van a fiatalok életében (főleg piperzin tartalmú extasy, illetve kísérő kábítószerként a marihuána), mely csoportosan, osztálytársak körében vagy bulikban valósul meg. De előtérbe kerültek a gyógyszerrel való visszaélések, az alkohol és egyéb legális szerek (főleg növényi alkaloidákat tartalmazó teák).

A fentiekben túl meg kell említenünk, hogy növekszik az iskolai erőszak, az iskolatárs és tanárok elleni erőszakos cselekmények száma. Sok esetben a testi sértéseket, garázdaságokat több éven vagy hónapon át tartó konfliktushelyzet előzi meg. A fiatalok általában nem bíznak a tanárokbán, sem a nevelőkben, sem a rendőrökben.

Életkor vonatkozásban elmondható, hogy a bűncselekményeket elkövető fiatalok életkora egyre lejjebb csúszik, továbbra sem ritka a 8-9 éves rablást megvalósító gyermekkorú vagy a 15. életévét épphogy betöltő több rendbeli lopást, vagy fegyveres rablást elkövető fiatalkorú sem. Összességében elmondható, hogy a 16-17 év közötti korosztály a legérintettebb a bűnelkövetésben. A gyermekkorú elkövetők 61%-a 12-13 éves, a fiatalkorú elkövetők 66%-a 16-17 éves. Az elkövetői csoportokat korcsoportonként vizsgálva azt lehet megállapítani, hogy a gyermekkorúak inkább gyermekkorú társaikkal, vagy egyedül követik el jogsértő cselekményüket, a fiatalkorúak pedig nagyjából egyedül, fiatalkorú társaikkal, de elég gyakran felnőtt korúval, főleg fiatal felnőttel követik el bűncselekményüket. A fiatalkorúaknál megfigyelhető az, hogy a büntethetőségi akadályokat ismerve gyermekkorút vesznek rá az elkövetésre, bízva a következmények elkerülésében. A csoportos alakzatokra általában a 3-4 fő elkövető jellemző.²⁴

²⁴Budapesti Rendőr-főkapitányságon 2010. évben végzett bűnmegelőzési tevékenység értékelő jelentés

III.4. Néhány Hazai példa:

1. **A „Blaha réme” (2007):** „A magyarországi médiában Krisztiánként emlegetett, bandavezérnek, „a Blaha rémének” titulált gyerek társaival budapesti idős embereket, hajléktalanokat és fiatalokat fenyegetett, bántalmazott és rabolt ki; sajtójelentések szerint főleg a Blaha Lujza tér környékén. Budapesten megkéselt egy tinédzsert, mert kellett neki az áldozat mp3-lejátszója. A késeléses eset áldozata sebesülése súlyos volt, majdnem elvérzett. Kora és állampolgársága miatt az elkövetőt a magyarországi jogszabályok értelmében sem bezárni, sem megbüntetni nem lehetett.”

A külföldön felügyelet nélkül tartózkodó román származású 12 éves kisfiút visszaszállították 2008. január 17.-én Csíkszeredába.²⁵

Krisztián a "Blaha réme"

(Forrás:

www.eletmod.transindex.ro/?cikk=6619/letoltés
ideje: 2011.10.09/).

2. **Fiatalközpontok (2010):** „Két hajdúnánási 14 és 16 éves fiatal lecsaltaismerőst a Keleti-főcsatornához, hátulról egyikük elvágta a torkát, majd belevágta a hátába a 32-33 cm-es kést, majd holttestét a Keleti-főcsatornába dobták.”

Hajdú-Bihar megyei keleti főcsatorna, ahova a holttestet dobták

(Forrás: <http://www.bombahir.hu/vidék/koze/piskolasok-gyilkoltak-hajdunanason>
/letöltés ideje: 2011.10.09/).

A két fiatal a rendőröknek elmondta: két hete tervezték barátjuk megölését. Szerdán délután együtt játszottak társukkal, majd elővették a magukkal hozott kést, és orvul, hátulról egyikük elvágta vele a 16 éves fiú torkát. Hogy biztosak legyenek a dolgukban, a támadók áldozatuk hátába markolatig döfték a kést. Azt egyelőre nem lehet tudni, a két gyanúsított közül melyik szúrt vagy vágott. Hogy miért követték el a bűncselekményt, nem tudni pontosan, mert a 14 illetve 16 éves fiúk ellentmondásosan nyilatkoztak erről.²⁶

²⁵Forrás: Cikk a „Blaha réméről” (Hozzáférhető: www.eletmod.transindex.ro/?cikk=6619
/letöltés dátuma: 2011.10.09/).

²⁶Forrás: Cikk a hajdúnánási tinikről (Hozzáférhető: <http://www.origo.hu/itthon/20100824-elore-kiterveltek-a-gyilkossagot-a-hajdunanas-tizenevesek.html> / letöltés ideje: 2011.10.09/).

- 3. „Diákterror!” Megvert tanár (2010):** „VIII. kerületi középiskola diákja fizikaóra alatt kisétál tanárához és üvölteni kezd, közben pedig belerúg, lökdösi, és egy fém vízvezetékcsővel ütögeti a láthatóan rémült tanárt. Közben azt mondja neki: „Te nekem ne merjél rossz jegyet adni, b... meg! Osztálytársai szó nélkül nézték végig a jelenetet.”

A felvett videó részlete

(Forrás:

http://www.blikk.hu/blikk_aktualis/20080321/diakterror_megverte_tanarat/
/letöltés ideje: 2011.10.09/).

A mobillal felvett videó sokkolta még az agressziókutató szakembert is. Az érintett pedagógus, András ezután elbúcsúzott az intézménytől, majd szanatóriumba szállították, mivel idegei felmondták a szolgálatot. A szülőket már a tanár felmondása után behívták az iskolába. A diák szülei azt mondták, hogy fiuk soha nem agresszív otthon. Megállapították, hogy a fiúnak pszichiáterre és családsegítőre van szükség.²⁷

IV.5. Külföldi példák:

- 1. Erőszak 10 éves kor alatt (Nagy-Britannia, 2010):** „Wales-i iskolában osztálytársai molesztáltak hónapokon át egy hatéves kislányt, akit időről időre alaposan meg is vertek. A kicsit saját osztálytársai ejtették túsul az iskolaudvaron és a tornatermi öltözőben, megverték, égő csikket nyomtak el a karján. A túlerővel szemben a szerencsétlen gyerek képtelen volt védekezni, és a csoportból senki sem volt, aki segítséget hívott volna.”

A hatéves gyerek édesanyja a BBC egyik műsorában mesélt a szörnyű drámáról: „Soha nem fogom elfelejteni a gyerek arcát, amikor kiderült, hogy nagy a baj. Abban a tekintetben minden benne volt. Ne félj, anyunak mindent elmondhatsz - mondtam neki, és akkor lassan megnyílt a gyerek. Döbbenetes volt: pontosan azt hallottam a szájából, amitől minden szülő retteg titokban, de senki sem mer igazán belegondolni. Rettenetes, min mehetett keresztül az én kicsi lányom” - mondta az anya a műsorban, könnyeivel küszködve.

Mi történjen a tíz éven aluli elkövetőkkel, akiknek az eddigi törvények szerint nem volt jogi felelősségük, ha bűncselekményt követtek el. Persze a dolog igen ellentmondásos, hiszen egyfelől egy hatéves gyerek még nem látja át tettei súlyát, másfelől azonban ha erőszakoskodni, másokat terrorizálni, zsarolni és bántalmazni tud, akkor talán a következményekért is kénytelen felelni!²⁸

²⁷ Forrás: Cikk a tanárbántalmazásról

(hozzáférhető: http://www.blikk.hu/blikk_aktualis/20080321/diakterror_megverte_tanarat/
/letöltés ideje: 2011.10.09/).

²⁸ Forrás: Cikk az erőszakról (hozzáférhető:

www.neon.hu/suli/23_kisiskolas_bantalmazta_es_eroszakolta_meg_a_6_eves_gyereket-150994 /letöltés ideje: 2011. 10. 09/).

2. **Megvert tanár (Szerbia, 2010):** „Szerbia - Leköpte, megpofozta a tanárt a diák egy szerémségi szakközépiskolában. A konfliktus azért alakult ki a tanár és a diák között, mert az idős hölgy nem adta át a diák kérésére a naplót.”²⁹

Társai videóra vették az egészet!

A felvett videó részlete

(Forrás: <http://www.biharlap.hu/hir/805/Megverte-a-tanart-mert-egyest-adott-kemiabol.html> /letöltés ideje: 2011.10.09/).

3. **Csoportos rablás (2011, Amerika):** „Körülbelül harminc fiatal ment be egy üzletbe, és vittek mindent, amit tudtak. A tulaj azt mondta, olyan sokan voltak, hogy a rendőrök értesítésén kívül nem tehetett semmit. A tiniket állítólag nem zavarta, hogy a biztonsági kamera vette őket.

Interneten szervezték a fosztogatást tinédzserek az amerikai Germantownban. Néhány hónap múlva, hasonló akciót hajtottak végre fiatalok Washingtonban is, ahol ez után bevezették, hogy 18 év alattiak hét közben este 11, hétfőig éjfél után nem lehetnek az utcán.³⁰

Ipari kamerás felvétel az eseményről

(Forrás: <http://www.rtlklub.hu/hirek/kulfold/cikk/379297/> /letöltés ideje: 2011.10.09/).

²⁹ Forrás: Cikk az iskolai erőszakról (hozzáférhető: <http://www.biharlap.hu/hir/805/Megverte-a-tanart-mert-egyest-adott-kemiabol.html> /letöltés ideje: 2011.10.09/).

³⁰ Forrás: Cikk a csoportos rablásról (hozzáférhető: <http://www.rtlklub.hu/hirek/kulfold/cikk/379297/> /letöltés ideje: 2011.10.09/).

VI. Megelőzés terén tett intézkedések

„A bűncselekményeket jobb megelőzni, mint büntetni!”
/Cesare Beccaria/

IV.1. Bűnmegelőzés általánosan:

A bűnmegelőzés fogalma: „a bűnmegelőzés minden olyan intézkedés és beavatkozás, melynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése és az állampolgárok biztonságérzetének a javítása.”³¹

A kriminológia legfőbb célja a bűnmegelőzés a prevenció. Mint korábban is bemutattam, a bűnözés olyan deviáns magatartás, melynek okai között természeti, biológiai tényezőket és a szocializáció során bekövetkezett hiányosságokat találunk. A prevenció nem csak a rendőrség feladatát képezi, hanem a bűnmegelőzés legszélesebb körű összefogását és együttműködését is, mert a bűnözés a társadalom mindent rétegét érinti (például: civil szervezetek, családsegítő központok, ifjúságvédelmi intézmények stb.). A politikusok az ország büntetőjogának alakításával és jogszabályok alkotásával igyekeznek tenni a megelőzésért, melynek egyik jelentős eredménye az országos bűnmegelőzési program. Cél: a bűnözés és az azt kiváltó körülmények felett olyan ellenőrző hálózatot sikerüljön kialakítani, amely képes megakadályozni a bűncselekmények számának további növekedését.

IV.2. Gyermek- és ifjúságvédelem, programok, intézkedések:

A rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi feladata kettős. Egyrészt csökkenteni kell azokat az alkalmakat, melyek a kiskorúak áldozattá válásnak esélyét növeli, másrészt felvilágosító tevékenységet kell folytatni annak érdekében, hogy minél kevesebb fiatal kövessen el bűncselekményt. Ezeket a célokat szolgálják a helyi és országos szintű bűnmegelőzési programok.

A Budapesti Rendőr- főkapitányságon az ifjúságvédelmi tevékenységnek két nagy területe van:

1. elsősorban a kiskorúakkal kapcsolatos bűncselekmények felderítésére és vizsgálatára irányul, melynek fő képviselője a BRFK Bűnügyi Főosztály Gyermek- és Ifjúságvédelmi Osztálya.
2. a bűnmegelőzésre, vagyis a bűnözést előidéző okok csökkentésére, a hatások mérsékelésére, valamint a bűnözést elősegítő lehetőségek korlátozására irányul. Ennek a területnek a képviselője a BRFK Bűnmegelőzési Osztálya.

³¹ Borbíró Andrea – Kerecsi Klára: *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve* (IRM, 2009)

IV.2.1 D.A.D.A. program: A program már 1992 óta közvetít olyan információkat, melyekkel a gyermek képessé válhat saját biztonságának megteremtésére. A program alapja az USA-ban 1983-ban létrejött D.A.R.E. (DrugAbuseResistanceEducation) program, melyet a los angelesi iskolaszövetség és a helyi rendőrség közösen alakított. A D.A.D.A. mozaikszó, a szavak jelentése:

Dohányzás Alkohol Droგ Aids. A szavak egymásutánja sem véletlenszerű. A sorrend igyekszik követni a fiatalok próbálkozásait és az ezekkel járó veszélyeket.

D.A.D.A. plakát
(Forrás: BRFK Bűnmegelőzési
Osztályán saját kezűleg készített)

A D.A.D.A. célja, hogy a gyermekek felismerjék a veszélyhelyzetet, meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyásoló tényezőket. Ki tudják számítani döntéseik, cselekedeteik következményét, eredményét. A D.A.D.A. program szoros rendőr- pedagógus-szülő hármasságára, együttműködésére épül.

A program fő mondanivalója: „Tanuld meg a veszélyhelyzetet mindenkor FELISMERNI, a következményeket jól átgondolva, helyesen DÖNTENI, ha kell ELUTASÍTANI a neked ártó dolgokat, de mindenképpen MONDD EL a szülőknél, tanároknál, rendőröknek, hogy mi történt, és ha lehet, próbáld meg ELKERÜLNI az ilyen helyzeteket!”

A D.A.D.A. program módszerei:

- szituációs szerepjátékok (drámapedagógiai alkalmazások)
- irányított beszélgetések és vitavezetés
- személyiségfejlesztés, önismeret, önbecsülés, tolerancia, másság elfogadása
- problémamegoldó technikák

Az alsó tagozatos törzsanyag célkorosztálya a 9 évesek.

Témakörök:

- gyermekek szabálytiszteltének kialakítása, ismeretanyagának bővítése
- veszélyhelyzetek felismerése, a döntési folyamat, a kockázatvállalás
- biztonságos szabályok (otthon, közlekedésben stb.)
- gyermek jogai, kötelezettségei
- gyermekeket érő erőszak
- csínytevések és károkozás közötti elhatárolás ismertetése

Felső tagozatos törzsanyag célkorosztálya a 12-13 évesek.

Témakörök:

- önismeret, tolerancia, másság elfogadása
- viselkedési addíciók

- média befolyás
- barátságválasztás, csoporthoz tartozás szükségessége, huliganizmus
- erőszak, családon belüli erőszak, szexuális erőszak
- drogismeret
- törvények, jogszabályok szerepe a társadalomban
- ifjúkori bűnözés
- konfliktuskezelés, felelősségvállalás³²

IV.2.2. ELLEN-SZER program: A Magyar Rendőrség biztonságára nevelő középiskolai programja. A leginkább érintett korosztály számára fejlesztették ki a programot, főleg a középiskolások számára. Az 1992. évben kidolgozott D.A.D.A. program továbbfejlesztett változata, amely elődje ismeretanyagát a célzott korosztály igényeinek megfelelően átalakította. Célzottan a 10. és 11. évfolyamos fiatalok számára készült.

A kamaszkor számos krízishelyzetet teremt a fiatalok számára, melyet nehéz átvészelni. A program célja, hogy ebben az időszakban a fiatalok mellé álljon és hasznos információkkal, tanácsokkal segítse őket az eligazodásban.

A program fő mondanivalója: „EMELJE A FIATALOK BIZTONSÁGÁT, a legsúlyosabb devianciák a bűnözésről és szerfogyasztással szemben. TUDÓSÍTSA bennük, hogy a bűncselekménnyel szemben fel lehet és kell lépni NE TŰRJÉK EL, hogy áldozat váljék belőlük, KÉRJENEK SEGÍTSÉGET, illetve áldozattá válásuk elkerülése érdekében ALKALMAZZÁK az oktatás során megismert technikákat. NE SZIMPATIZÁLJANAK olyan kihívásokkal, melyekről tudják, hogy másoknak kárt okoz és saját magukra nézve is veszélyeket rejtene!”

ELLEN-SZER program módszerei:

- ösztönzés
- segítségadás
- tények, jelenségek bemutatása
- oktató személyes példája
- beszélgetések, viták
- közösségi tevékenységek
- követendő egyéni és csoportos minták bemutatása

ELLEN- SZER plakát
(Forrás: http://pc1.koosk-misk.sulinet.hu/index.php?page=hi rek&cikk_id=80
letöltés ideje: 2011.10.15/).

A program főbb nevelési céljai:

- önálló gondolkodásra nevelés
- döntési képesség, aktivitás fejlesztése
- helyes értékrend kialakítása
- önazonosság, önismeret pozitív irányú fejlesztése

³² Rendészeti Megelőzési Társaság – Diószegi Gábor: D.A.D.A (hozzáférhető: http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=19&Itemid=21 /letöltés ideje: 2011. 10.15/).

- szociális magatartás képességeinek és készségeinek elsajátítása
- szeretetteljesebb emberi kapcsolatok, fejlett együttműködési készség kialakítása
- toleranciára való nevelés
- szenvedélybetegség mentes attitűd kialakítása³³

IV.2.3. Fiatalok Védő Csoport (FVCS): 2009. év novemberében indult útjára ez a csellengő akció, de végeleges célját csak 2010. évben érte el.

Célja: iskolából történő elcsavargások megelőzése, fiatalok által kedvelt vendéglátó egységek tanítási időben történő közös akciócsoport jellegű ellenőrzése, valamint iskolai keretek között működő oktatási folyamat működtetése.

Az akciósorozat keretében együttműködnek: VI., VIII., XIII., kerületi gyermekvédelmi szolgálatok, Kék- Vonal Gyermekkrízis alapítvány, ELTE PPK intézményével, kerületi oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel és vezetőivel, kerületi rendőrkapitányságokkal.

IV.2.4. OVIZSARU program: A bűnmegelőzést nem lehet elég korán kezdeni, így 2010- évben a legkisebbeket is megszólította a rendőrség. Ez az új sikeres projekt Fejér megyéből indult és az OVIZSARU nevet kapta. Célcsoport az óvodás korosztály, akik a személyiségfejlődés első szakaszába lépnek.

A program elemei: a gyerekek testközelből találkozhatnak egyenruhás rendőrrel, megtapasztalják, hogy nem kell félni a rendőröktől és segítséget kérhetnek tőlük. Legfőbb célkitűzés, hogy a gyermekvédelmi prevenciós programot a lehető leghatékonyabban tudjuk átadni a gyerekeknek, sőt rendkívül fontos szempont, hogy élvezzék az előadásokat és érezzék azt, hogy semmi esetre sem kívülálló szemlélői, hanem aktív részesei azoknak. Az ovisokkal történő találkozások során a foglalkozások több témakörre épülnek, egyaránt szó esik a gyógyszerek hatásairól, az idegenekkel kapcsolatos viselkedésről, valamint a biztonságos közlekedésről. Cél az óvodapedagógusokkal, szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás is.

Rostás Ottó r. főtörzsőrmester előadást tart óvodásoknak
(Forrás: BRFK Bűnmegelőzési Osztályától kapott képek)

³³Rendészeti Megelőzési Társaság – Diószegi Gábor: ELLEN-SZER (hozzáférhető: http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Itemid=22 /letöltés ideje: 2011.10.15/).

IV.2.5. „NE tedd, ne tórd!” projekt:

A 2010. év legkiemelkedőbb projektje!(4. és 5. számú melléklet).

„Tegyünk együtt az iskolai erőszak ellen!” – ez volt a fő üzenete ennek a 2 hónapos programsorozatnak. Célkorosztály a középiskolai korcsoport. A rendőrség az ehhez hasonló projektekkal akarja felvenni a harcot, az iskolai és utcai erőszak és az agresszió ellen.

IV.2.6. Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF):Rendezvények formájában felhívják a figyelmet a kábítószer fogyasztás veszélyeire, valamint a média különböző fórumain tájékoztatják a lakosságot a helyzetképről.

2010-ben kábítószer- prevenciós tevékenységen belül az Ezüst Patak rock- zenekarral együttműködve kísért interaktív beszélgetés keretében igyekezte a rendőrség az iskolákban a fiatalok figyelmét a helyes irányba terelni. A program újszerűsége, hogy a speciális megközelítésen és témafeldolgozáson túl a szabadidő hasznos eltöltéséhez is követendő alternatívát nyújt.³⁴

KEF monogram

(Forrás: <http://maxeline.com/doc729/>
letöltés ideje: 2011.10.20)

IV.2.7. Az ifjúkori bűnmegelőzés terén tett egyébintézkedések:

- 2009/2010- es tanév után, nyáron több szezonális **gyermektáborkülönféle** személyiségfejlesztő programokkal
- 2010. június 14.-én tartott „**PoliceRoad show**” elnevezésű bűnmegelőzési célzatú interaktív rendezvény, színjátészó körben tevékenykedő diákokkal kerültek bemutatásra azok a veszélyhelyzetek, melyekkel életük során találkozhatnak.
- 2008-ban **gyermekotthonokkal kialakított munkakapcsolat**: naprakészen vezetik a gyermekvédelemből önkényesen kivonuló gyermekek nyilvántartását
- Együttműködés az **ELTE PPK** intézményével, a **Tököli Büntetés Végrehajtási Intézettel**, a **Kék- Vonal Gyermekkrízis Alapítvánnyal**, szakmai munkacsoport a **TEGYESZ, Fővárosi Önkormányzat, Gyermek- és Ifjúságvédelmi Ügyosztály, Rendőrtiszti Főiskola** képviselőivel. Az együttműködés keretében előadássorozatokra, bűnmegelőzési vándorkiállításokra, média szereplésre került sor.
- 2010- bekapcsolódás a „**Sziget- Fesztivál**” nevű programhoz, ahol bűnmegelőzési pont jött létre
- „**Legyél a vendégünk!**” – program, ennek keretében diákcsoportok szervezett keretek között látogathatták a rendőrségi objektumokat, ismerkedhettek speciális rendőri feladatokkal
- 2010. évben több iskolában **bűnügyi jelzés** továbbítása a Kerületi rendőrkapitányságok, Gyermek- és Ifjúságvédelmi Osztály, valamint a Kábítószer Bűnözés Elleni Szolgálat felé.

³⁴ FVCS, Ovizsaru, „Ne tedd, ne tórd!”, KEF programok forrása: Budapesti Rendőr-főkapitányságon 2009. és 2010. évben végzett bűnmegelőzési tevékenység értékelő jelentések

IV.3. Célok, tervek:

1. bűnmegelőzési Centrum létrehozása: egy polgárbarát, nyitott bűnmegelőzés meghonosítása a fővárosban
2. bűnmegelőzési Facebook oldal
3. új programok keresése és bevezetése a fővárosban
4. intenzívebb áldozatsegítés: áldozatsegítő központú képzés rendőröknek
5. pályázati források felkutatása³⁵

IV.4. Nemzetközi kitekintés:

IV.4.1. Nemzetközi dokumentumok:

- **Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya (1966):** kiemeli, hogy fiatalkorú személy esetében a bíróságok eljárásnak tekintetbe kell vennie a személy életkorát és a rehabilitációt.
- **ENSZ „pekingi szabályai” (1985)** alakították ki a fiatalkorúak hatékony igazságszolgáltatási rendszerének elvi kereteit. Ebben rögzítették, hogy a fiatalkorúak esetében a büntető jellegű intézkedéseket el kell kerülni.
- **ENSZ gyermekjogi konvenciója (1989)** a gyermek mindenek felett álló érdekét mondja ki.
- **ENSZ „rijadi elvek” (1990)** pedig a gyermekközpontú megközelítés szükségességét hangsúlyozza.³⁶

IV.4.2. Európai Bűnmegelőzési Hálózat (EUCPN):

Fő feladata az, hogy elősegítse a bűnmegelőzési tevékenységet az EU tagállamaiban, lehetőséget biztosítson a bűnözés megelőzése céljából eredményes, jó gyakorlatok megosztásában.

Ennek egyik formája az éves **„Legjobb Gyakorlatok Konferenciája”**. 2009. december 9.-én és 10.-én Stockholmban szervezte meg a soron következő „Legjobb Gyakorlatok Konferenciát”. A konferencia témája: „Gyermekek és fiatalok elkövetővé és áldozattá válásának megelőzése!”³⁷

A győztes projekt a finn KiVa programlett, amely az iskolai zaklatás ellen jött létre.

IV.4.3. EGSZB 2006. évi véleménye:

Tárgya: „A fiatalkori bűnözés megelőzése. A fiatalkori bűnözés kezelésének módjai és a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatási rendszer szerepe az EU-ban”³⁸

³⁵ Forrás: Budapesti Rendőr-főkapitányságon 2010. évben végzett bűnmegelőzési tevékenység értékelő jelentés

³⁶ Dr. Póczik Szilveszter: Magyar Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (hozzáférhető: tisztautakon.dunaujvaros.hu/gettdoc.php?id=42&code=06794373 /letöltés ideje: 2011.10.18/).

³⁷ Beszámoló az Európai Bűnmegelőzési Hálózat (EUCPN) 2009. évi „Legjobb Gyakorlatok Konferenciájáról” (hozzáférhető: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1342> /letöltés dátuma: 2011. 10.20/).

V. Kutatási stratégiák, módszerek, eszközök

A kutatás alkalmazott kutatás, a kutatási stratégia induktív, leíró. A kutatás módszer feltáró módszer: dokumentumelemzés, szóbeli kikérdezés volt, melynek során strukturált interjút készítettem. Az interjút, mely 18 kérdésből áll **(6. számú melléklet)** a Budapesti Bűnmegelőzési Osztály főeladójával Topa Zoltán r. hadnagy úrral készítettem az ifjúkori bűnözésről valamint a BRFK bűnmegelőzési osztály munkájáról, programjairól.

Topa Zoltán r. hadnagy
(Forrás: saját készítés)

V.1. Interjúkérdések és válaszok:

1. Milyen beosztásban dolgozik a rendőrségnél?

Jelenleg a BRFK. Bűnmegelőzési Osztálynál főelőadó vagyok. Főbb szakterületeim: ifjúságvédelem, drog prevenció.

2. Mióta dolgozik a bűnmegelőzésnél?

2004 decembere óta, előtte (1994-től) a 3. kerületi kapitányságon járőröztem.

3. Mi motiválta erre a pályára?

Az ELTE tanítóképzőn végeztem, mindig is szerettem előadásokat tartani, ez volt az, ami motivált igazából. Amikor járőrként dolgoztam több iskolában tartottam előadást, főleg közterületi bűncselekményekről és egyszer egyik kollégámat várták személyes elbeszélgetésre a bűnmegelőzéshez, de nem jelent meg így én mentem helyette és meggyőztem a bizottságot, szóval teljesen véletlenül kerültem ide, de nagyon szeretem a munkámat.

4. Milyennek ítéli meg a fiatalkori bűnözést Magyarországon?

A fiatalkori bűnelkövetők és a bűncselekmények száma tény, hogy növekszik, de nem olyan tragikus, mint ahogy a média előadja. 2009-től a fiatalok által elkövetett rablásos bűncselekmények száma nő. 37%-os a kiskorúak részesedése a rablásos bűncselekményekben, például: bankrablások, vagyonyszerzés. Ezeknek a fiataloknak nagyon alacsony a konfliktustűrő képességük. Drasztikus az iskolai bűncselekmények száma is: 1 év alatt 2000-ről 4000-re nőtt. A gyermekkorú bűnelkövetők közül a fiúk száma nő, a kiskorúak körében viszont a lányoké. Egyre több a csoportos bűnelkövetés és egyre szervezettebbek, ezalatt azt érte, hogy a szerepek ki vannak osztva. A bűncselekményeket nem éjszaka követik el a fiatalok,

hanem általában napközben kora délelőtt. Áldozataik általában kortársaik vagy 60 éven felüliek. Kerületi lebontásban a belváros a legérintettebb.

5. Véleménye szerint a következő években nő vagy csökken majd a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények száma?

Igazából azt gondolom - bár nem akarok bele menni a politikába- ugyebár a büntethetőségi korhatárt le akarják vinni 12 évre, valamint az iskolai kötelezettséget 16 évre, és ha ezek érvényesülnek, akkor meglátásom szerint drasztikusan emelkedhet a fiatalkorú bűnözők száma. De igazából ezt nem lehet megjósolni, ha például sikerülne a programjainkat országos szintűre emelni, önálló szakterületet teremtenének a bűnmegelőzési szakelőadókna - de erre már van példa a 2. 11. 18. kerületekben - és ha az iskolák is úgy állnának hozzá, akkor a fiatalkori bűnözés növekedése megállítható lenne.

6. Melyik az a korosztály, amelyik a legveszélyeztetettebb a bűnelkövetésben?

A 15 és a 16 év közötti korosztály, hiszen ez az a korosztály, amelyik keresi a helyét a világban, lelkiileg még gyerekek, de testileg felnőttnek hiszik magukat, nem kell nekik a szülők „papolása” sem. Úgynevezett Carpe Diem – „élj, a mának” felfogásuk van. Nem véletlen az ELLEN-SZER program sem.

7. Tapasztalatai szerint melyek azok a fő befolyásoló tényezők, melyek szerepet játszanak a fiatalkori bűnözés kialakulásában?

Sok tényező befolyásolja, amiket kiemelnék az a barátok, iskolai közösség, internet, média. Például itt van a Facebook, egy 15-17 éves fejlődő kamasz azt látja, hogy mások milyen videókat, képeket töltenek fel és ezt felül akarják múlni, ezzel kifejezni önmagukat. De ennek nem látják a következményeit csak azt, hogy milyen központi emberek lesznek ez által. Vannak különböző blogok, fórumok melyek féligazságokat tartalmaznak, például: kiteszik a kábítószerrel kapcsolatos tapasztalataikat és a fiatal inkább azt hiszi el nem azt, amit egy rendőr vagy felnőtt mond. Gondolják magukban: „Buta rendőr, mit tudhat róla? Sose próbálta!” Sajnos ezekkel az oldalakkal jogi szempontból nem tudunk mit kezdeni. Vagy ott a média hatása is, erőszakos filmeket közvetítenek már a mesék is, vagy például ott a való világ: úgy viselkednek ott az emberek, hogy minél felkavaróbb legyen, minél többet mutasson, magából ez által lesznek híresek.

8. Melyik az a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmény az elmúlt évekből, amit kiemelne?

Itt többet is kiemelnék: például Csepelen egy rablóbanda rendszeresen 9-10 éveseket rabolt ki, sokkoló és kés volt náluk, a banda vezére nyolc éves volt, a többi hat. Egy másik eset, egy 14 éves fiú két 17 éves fiatalal állt össze, végig nézett egy bűncselekményt, amit társai követtek el, majd egy csoportos rablásnál egy bérletet vett el egy lánytól, négy évet kapott érte.

Vagy például egy lány esete, ez a leányzó egy 72 éves személlyel tartott kapcsolatot, egyik alkalommal felmentek a társaival ehhez az úrhoz, kirabolták és megölték. A lány drogfüggő volt. Vagy egy szemléltető példa arra, hogy a fiatalok nem tudják a határokat: egy kiskorúakból álló csoportos verekedést tervezett, egyikük ki akartszállni ezért a társa leszúrta.

9. Véleménye szerint megfelelőek a büntethetőségi korhatárok Magyarországon?

Nincs vele problémám, egy 14 éves fiatal már tudatában annak, hogy mit csinál, döntésképes. De viszont nem értek egyet azzal, hogy a büntethetőségi korhatárt 12 évre akarják levinni. Viszont a büntethetőséget megfelelő mértékben kell alkalmazni: előfordult már olyan, hogy gyakran súlyos bűncselekményekért kapnak felfüggesztettet és például volt egy olyan alkalom, hogy egy srác falfirkáért 1 évet kapott ezt nem tudta feldolgozni és öngyilkos lett.

10. Mit ajánlana azoknak a szülőknek, akiknek a gyerekei a felnőtté válás küszöbén állnak?

Ezt a dolgot nem a felnőtté válás küszöbén kell elkezdni, hanem folyamatosan egy bizalmi légkört kell kialakítani a szülő és gyerek között, közös programokat szervezni, kialakítani egy olyan kapcsolatot, hogy a gyerek meg tudja beszélni a szülővel a problémáit, elmondja, hogy mi történik vele. A szülőnek pedig mindenképpen haladnia kell a korral, tapasztalataim szerint nincsenek tisztában a médiával (facebook és az ehhez hasonló oldalak), drogokkal, kivel találkozik a gyerek milyen, kapcsolatai vannak.

11. Mennyire fejlett a fiatalkori bűnmegelőzés Hazánkban?

Egyre fejlettebb, mindenképp egy pozitív fejlődést látok. Elkezdtek átvenni például Angliából vagy Skóciából a bűnmegelőzési stílusokat. Elkezdtek növekedni a bűnmegelőzési programok valamint a technikai háttér is. Reméljük, hogy a közeli jövőben sikerül létrehozunk egy fiatalkorúakkal foglalkozó honlapot (e-katalóg), amely egy fiatalbarátibb honlap. Valamint facebookon is szeretnénk létrehozni egy bűnmegelőzési oldalt, mert talán itt szívesebben beszél a fiatal egy problémáról velünk, minthogy befáradjon a rendőrségre. De tervben van egy bűnmegelőzési centrum is, ahova majd bejőhet bárki, ha bármilyen problémája és kérdése van.

12. Melyek azok a bűnmegelőzési programok, amiket kiemelne?

Például a Fiatalokat Védő Csoportot melyhez csatlakozott a gyermekjóléti szolgálat, iskolák, ELTE pedagógia-pszichológia kar, kerületi kapitányságok, Tököli bv. intézmény képviselői, Zrínyi Miklós Gimnázium, OMSZ, gyermekotthonok, Fővárosi Tűzoltó Parancsnokság, RTF, II., VI., VIII., XIII. kerület. Idén valószínűleg kapcsolódik a X. és XIV. kerület is. Lényege az, hogy megszólítja a diákokat, szülőket és a pedagógusokat is. Üzletközpontokban, aluljárókban látnak el járőrszolgálatot. Valamint van, a NE TEDD-NE TÚRD program is amit kiemelnék és a TEGYESZ is létrehozott egy munkacsoportot amiben mi is tagok vagyunk.

13. Az előadások során milyen eszközökkel próbálják motiválni a fiatalokat?

Általában eszközünk az elrettentés, rablás és diszkrét balesetek szemléltetése valamint jogi és testi következményei.

14. Milyen időközönként tartanak előadást?

D.A.D.A. és ELLEN-SZER előadást kéthetes rendszerességgel. De vannak eseti előadások is.

15. Milyen reakciókat tapasztal egy ilyen előadás közben?

A fegyelmet tudjuk tartani, ami nagyon fontos. Bizalmi kapcsolat kiépítése a célunk a módszerünk az elrettentés. Nem tájékoztató jellegű, hanem keményen fejezik ki magukat és a diákokat is bevonjuk az előadásainkba. Először tartanak vagy lenéznek minket, de az előadás során folyamatosan épül le az ellenállás. Fontos, hogy egy rendőrnek milyen a személyisége, előadó képessége. Például egyik kollégám egy ilyen előadáson felolvasta a büntetőjogot. hát a diákok majdnem elaludtak. Fontos a pozitív benyomás és az, hogy az előadás felkeltse a fiatalok figyelmét.

16. Hol és mikor tartottak utoljára előadást?

Utoljára a Mándi Iván Szakképző Iskolában, (két része van: az egyik a Róbert Károly körúton, a másik az VIII. kerületi Elnök utcában). Velük 3 éves a kapcsolatunk. Sajátos nevelésű diákokkal foglalkoznak.

17. Hol tartanak a közeljövőben előadást?

November 17.-én a Mándi Iván Szakképző Iskolában a Róbert Károly körúton, november 30.-án pedig az Elnök utcában, valamint a Wesselényi Miklós Műszaki Szakközépiskolában november 18.-án és november 11.-én.

18. Ajánlana elérhetőséget vagy linket az érdeklődő fiataloknak?

Osztályunk elérhetősége: www.police.hu/bunmegelozes/brfk/bunmegelozes

E-mail: bunmeg.brfk@budapest.police.hu,

www.bunmegelozes.hu,

BRFK Bűnmegelőzési Osztály

(Forrás: saját készítés)

VI. Kapott eredmények értelmezése, javaslatok

A dolgozat utolsó fejezete az összegzést, valamint a javaslatot tartalmazza. Ebben a fejezetben fejtem ki a dolgozat írása közben kialakult gondolataimat, véleményeimet és javaslataimat a témával kapcsolatban.

VI.1. Eredmények értelmezése

Dolgozatomnak két fő szempontja van: először is ismertetni az elmúlt évek fiatalkori bűnözésének a jellemzőit, másrészt ismertetni a bűnmegelőzésnek a fiatalokhoz szóló munkáját, programjait, intézkedéseit. Az tény, hogy 2003., 2007. és 2009. évi kiskorú elkövetőkre vonatkozó csökkenő tendencia megállt és 2010. évben a bűnügyi adatokat tekintve növekedést kellett tapasztalni. A kiskorúak által elkövetett bűncselekményeket, ha vizsgáljuk, akkor a vagyoni elleni bűncselekmények dominálnak. De drasztikus emelkedés figyelhető meg az iskolai erőszak, a tanár és az iskolatársak ellen elkövetett bűncselekmények számában. Növekedés tapasztalható az erőszakos jellegű elkövetésekben, kiemelve a rablások számát. Jellemző a csoportos elkövetői alakzat, a ciklikus, szervezett és sorozat jellegű elkövetés. Gyakori az erőszakos bűncselekményeknél az élet kioltására alkalmas eszköz jelenléte. A bűncselekményeket elsősorban kortársaik vagy idősek (főleg 60 év felettiek) sérelmére követik el. A bűncselekmények időszakát tekintve legtöbb esetben koradélután vagy reggel valósulnak meg. Korosztályt tekintve pedig a 16-17 évesek a legveszélyeztetettebbek a bűnelkövetésben. A kiskorúak vonatkozásában a legérzékenyebb Borsod- Abaúj- Zemplén, valamint Vas megye. Budapesti vonatkozásban pedig a III., XI. és XIV kerületekben kellett a legtöbb kiskorú elkövetővel számolni. A fiatalkori bűnözést legfőbb kiváltó ok lehet (EGSZB 2006. évi véleménye és Topa Zoltán r. hadnagy úr tapasztalati szerint) a családi viszony, a szegénység, iskolai problémák, munkanélküliség, média hatása, függőséget okozó szerek, személyiség és viselkedészavarok, valamint a társadalmi és állampolgári értékekre való nevelés elmulasztása.

A rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi feladata kettős. Egyrészt csökkenteni az áldozattá válás esélyeit, másrészt felvilágosító tevékenységet folytatni, hogy minél kevesebb fiatalból legyen bűnelkövető. Ennek érdekében helyi és országos szintű programokat hoznak létre. Ezek közül a programok közül kiemelt például a D.A.D.A. program, mely az általános iskolásokat szólítja meg. Célja a veszélyhelyzet felismerése, pozitív- negatív befolyásoló tényezők megkülönböztetése, tettek eredményének és következményének kiszámítása. Középiskolásoknak szóló program az ELLEN-SZER. Célja, hogy a kamaszkori krízishelyzetekben a fiatalok mellé álljon és információkkal segítse őket. 2009. év novemberében létrejött egy csellengő akció, melynek neve FVCS. A program célja az iskolából történő elcsavargások megelőzése. Kiemelkedő a 2010. évi Ovizsaru program, melyben az óvodásokat szólítja meg a rendőrség. A 2010. év egyik legnagyobb projektje, mely az iskolai erőszak ellen irányul, a „Ne tedd, ne tûrd!” projekt. A drog prevención belül

pedig kiemelkedő program a KEF, amely rendezvények formájában hívja fel a figyelmet a kábítószer fogyasztás veszélyeire. Ezeken a programokon kívül persze számos projekt és intézkedés írható a hazai bűnmegelőzés listájára. Tapasztalataim alapján, ezek a bűnmegelőzési előadások, programok elengedhetetlenek a fiatalkorúak körében, mivel a fiatalok egy ilyen előadás keretében (sokkoló videók, képek, történetek) tudják felmérni igazán a tettek következményét.

VI.2. Javaslatok:

Kutatásom végén zárszóként élnék javaslataimmal. Javasolataim a bűnmegelőzés szélesebb körben való terjesztésére irányulnak. Tapasztalataim szerint a prevenciós előadások pozitív hatással vannak a fiatalokra.

Véleményem szerint nagyobb figyelmet kellene fordítani a kistérségek fiataljaira. A kisebb városok, községek fiataljai nagymértékben ki vannak téve a kábítószer, az alkohol és egyéb tudatmódosító szerek veszélyeinek, valamint főleg a rossz baráti körnek.

Önkéntes bűnmegelőzési egyesületek létrehozásával a kisebb településekre is ellehetne juttatni ezeket a programokat. Ezek az egyesületek kapcsolatban állnának a megyei rendőrkapitányságokkal és önkéntes munkájukkal segítenék a problémás településekre eljuttatni a bűnmegelőzési programokat, mind az általános-, mind a középiskolákba. Az önkéntesek segíthetnék a bűnmegelőzési rendezvények munkáját, valamint a helyi iskolákban plakátokat és egyéb ismeretterjesztő prospektusokat és szórólapokat helyeznének el. Valamint tanfolyam az önkénteseknek, hogy előadással ők is tudják segíteni a rendőrök munkáját.

Ezen kívül új programok létrehozása, és abba a fiatalok bevonása, hogy minél jobban beleéljék magukat az adott szituációba. Példának hoznám fel a BRFK Bűnmegelőzési Osztályának a Zrínyi Miklós Gimnázium diákjaival létesített viszonyát, 5-10 önkéntes diákkal tartották meg előadásaikat különböző iskolákban, üzletközpontokban és rendezvényeken. Úgy gondolom, hogy ha a fiatalok látják, hogy velük egykorúak is együttműködnek a rendőrséggel, akkor ők is pozitívabban állnak az előadásokhoz, esetleg kedvet kapnak benne részt venni.

Továbbá rendőrségi oktatást is fontosnak tartom, a rendőrök továbbképzése a fiatalkori bűnözés területén (gondolok itt például a D.A.D.A. program előadók képzésére) megyei szinten.

Valamint bűnmegelőzési oldalak létrehozása a különböző közösségi oldalakon (myvip, iwiw, facebook).

Mellékletek

1. számú melléklet: Gyermekkorú elkövetők területi megoszlása Magyarországon 2003-2008
.....**36- 37. oldal**
2. számú melléklet: A fiatalok elkövetők területi megoszlása Magyarországon 2003-2008
.....**38- 39. oldal**
3. számú melléklet: Gyermek- és fiatalok elkövetők területi megoszlása 2010
.....**40. oldal**
4. számú melléklet: „Ne tedd, ne tudd!” projekt prevenciós katalógus 1.
.....**41- 44. oldal**
5. számú melléklet: „Ne tedd, ne tudd!” projekt prevenciós katalógus 2.
.....**45- 50. oldal**
6. számú melléklet: Interjúkérdések
.....**51. oldal**

1. számú melléklet:**Gyermekkorú elkövetők területi megoszlása Magyarországon 2003-2008**

Megyék	2003	2003 Rangsor	2004	2004 Rangsor
Országos összesen	3,554	0	3,968	0
Budapest	316	2	390	2
Baranya	133	10	198	7
Bács-Kiskun	217	7	180	9
Békés	110	14	128	15
Borsod-Abaúj-Zemplén	502	1	551	1
Csongrád	109	15	143	14
Fejér	144	8	173	10
Győr-Moson-Sopron	123	12	194	8
Hajdú-Bihar	290	4	255	5
Heves	139	9	150	13
Komárom-Esztergom	128	11	169	11
Nógrád	93	18	156	12
Pest	261	5	274	4
Somogy	103	16	91	19
Szabolcs-Szatmár-Bereg	305	3	296	3
Jász-Nagykun-Szolnok	235	6	252	6
Tolna	96	17	125	16
Vas	52	20	43	20
Veszprém	83	19	94	18
Zala	112	13	100	17

Megyék	2005	2005 Rangsor	2006	2006 Rangsor
Országos összesen	3,697	0	3,565	0
Budapest	335	2	292	5
Baranya	147	11	146	9
Bács-Kiskun	158	10	155	8
Békés	76	17	81	18
Borsod-Abaúj-Zemplén	491	1	435	1
Csongrád	115	14	126	10
Fejér	166	8	207	7
Győr-Moson-Sopron	113	15	82	17
Hajdú-Bihar	311	4	311	3
Heves	181	7	113	13
Komárom-Esztergom	160	9	120	12
Nógrád	141	12	108	15
Pest	270	6	297	4
Somogy	100	16	111	14
Szabolcs-Szatmár-Bereg	323	3	281	6
Jász-Nagykun-Szolnok	284	5	317	2
Tolna	118	13	87	16
Vas	51	19	63	19
Veszprém	76	17	122	11
Zala	72	18	87	16

Megyék	2007	2007 Rangsor	2008	2008 Rangsor
Országos összesen	3,387	0	3,434	0
Budapest	254	5	247	4
Baranya	92	15	92	15
Bács-Kiskun	176	7	171	9
Békés	84	17	76	18
Borsod-Abaúj-Zemplén	440	1	454	1
Csongrád	141	9	128	11
Fejér	143	8	180	8
Győr-Moson-Sopron	104	14	90	16
Hajdú-Bihar	292	4	320	3
Heves	121	10	221	5
Komárom-Esztergom	90	16	79	17
Nógrád	109	12	146	10
Pest	227	6	202	7
Somogy	108	13	97	14
Szabolcs-Szatmár-Bereg	321	3	340	2
Jász-Nagykun-Szolnok	336	2	219	6
Tolna	111	11	110	12
Vas	45	20	62	20
Veszprém	82	18	102	13
Zala	77	19	74	19

(ENYÜBS Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály.

Hozzáférhető: <http://crimestat.b-m.hu>

letöltés ideje: 2011.10.05, készítette: Ragács Nikoletta)

2. számú melléklet:**A fiatalok bűnelkövetők területi megoszlása Magyarországon 2003-2008**

Megyék	2003	2003 Rangsor	2004	2004 Rangsor
Országos összesen	10,473	0	12,325	0
Budapest	1,277	1	1,684	1
Baranya	398	10	580	8
Bács-Kiskun	629	5	599	7
Békés	337	14	447	11
Borsod-Abaúj-Zemplén	1,236	2	1,421	2
Csongrád	402	9	507	9
Fejér	413	8	482	10
Győr-Moson-Sopron	349	13	442	12
Hajdú-Bihar	579	7	751	5
Heves	368	12	403	13
Komárom-Esztergom	369	11	343	16
Nógrád	269	18	352	15
Pest	998	3	1,180	3
Somogy	291	16	321	17
Szabolcs-Szatmár-Bereg	855	4	934	4
Jász-Nagykun-Szolnok	611	6	661	6
Tolna	189	20	267	18
Vas	201	19	227	20
Veszprém	288	17	401	14
Zala	325	15	235	19

Megyék	2005	2005 Rangsor	2006	2006 Rangsor
Országos összesen	12,197	0	11,287	0
Budapest	1,551	1	1,296	2
Baranya	488	9	489	8
Bács-Kiskun	572	7	538	7
Békés	391	14	414	11
Borsod-Abaúj-Zemplén	1,432	2	1,328	1
Csongrád	450	12	445	9
Fejér	499	8	392	13
Győr-Moson-Sopron	371	16	432	10
Hajdú-Bihar	828	5	876	5
Heves	468	10	365	14
Komárom-Esztergom	377	15	358	15
Nógrád	319	17	300	18
Pest	1,154	3	979	3
Somogy	414	13	309	16
Szabolcs-Szatmár-Bereg	923	4	919	4
Jász-Nagykun-Szolnok	656	6	573	6
Tolna	267	18	305	17
Vas	250	19	219	20
Veszprém	464	11	412	12
Zala	243	20	248	19

Megyék	2007	2007 Rangsor	2008	2008 Rangsor
Országos összesen	10,909	0	11,438	0
Budapest	1,035	2	1,208	2
Baranya	462	8	428	10
Bács-Kiskun	683	6	653	6
Békés	343	12	361	15
Borsod-Abaúj-Zemplén	1,535	1	1,409	1
Csongrád	394	9	515	8
Fejér	342	13	388	12
Győr-Moson-Sopron	366	11	424	11
Hajdú-Bihar	757	5	890	5
Heves	368	10	462	9
Komárom-Esztergom	333	14	372	13
Nógrád	305	17	359	16
Pest	925	4	892	4
Somogy	332	15	332	17
Szabolcs-Szatmár-Bereg	947	3	1,049	3
Jász-Nagykun-Szolnok	612	7	536	7
Tolna	254	20	283	18
Vas	263	19	234	19
Veszprém	323	16	370	14
Zala	266	18	204	20

(ENYÜBS Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály.

Hozzáférhető: <http://crimestat.b-m.hu>

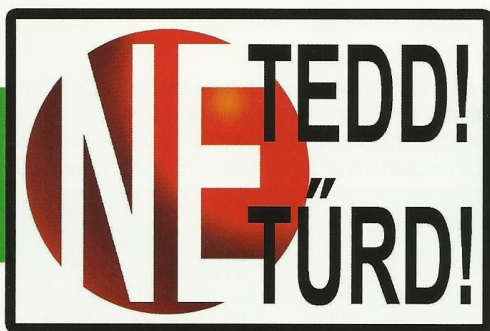
letöltés ideje: 2011.10.05, készítette: Ragács Nikoletta)

3. számú melléklet:**A gyermek- és fiatalkorú elkövetők területi megoszlása Magyarországon 2010**

Követő korcsoport szerinti megoszlása az eljáró összes nyomozó hatóság s:												
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Békés												
Borsod-Abaúj-Zemplén												
Csongrád												
Fejér												
Győr-Moson-Sopron												
Hajdú-Bihar												
Heves												
Komárom-Esztergom												
Nógrád												
Pest												
4	46	380	97	154	76	256	114	61	86	11		
47	358	92	124	77	230	119	90	76	1			
97,9	106,1	105,4	124,2	98,7	111,3	95,8	67,8	113,2	106,			
372	1207	506	419	422	792	432	332	281	91			
333	1105	436	353	514	702	435	284	306	8			
111,7	109,2	116,1	118,7	82,1	112,8	99,3	116,9	91,8	103,			

(Forrás: BRFK Bűnmegelőzési Osztályától kapott elemzés)

4. számú melléklet: „Ne tedd, ne tórd!” projekt prevenciós katalógus 1.

Tegyünk együtt az iskolai erőszak ellen!

Kedves Pedagógusok, kedves Szülők!

Gyermekeink ránk vannak utalva, minket figyelnek, tőlünk tanulnak. Amíg fel nem nőnek, konfliktusaikat, élethelyzeteiket nagyrészt érzelmeikre utalva oldják meg, érzelmközpontú „coping”-gal (stressz megküzdő képesség) rendelkeznek. A problémaközpontú megoldásokat tőlünk tanulhatják meg. Mi vagyunk a minta. Elsőként a család, illetve az a szűkebb környezet, ahol a gyermek él, másodikként pedig az iskola az a színtér, ahol bontogatják szárnyaikat, és ahol felkészülhetnek az életre. Itt élük meg, mi az, ami sikerhez, mi az, ami kudarchoz vezet.

Az iskolában a pedagógus fontos szerepet tölt be. Nemcsak tananyagra okítja a gyerekeket, hanem jelenlétével, viselkedésével, reakcióival mintát ad a felnövekvő generáció számára. Éppen ezért kiemelkedően fontos a pedagógussal történő együttműködés. Például ha gyermekünk sérelmekről számol be, akkor először járjuk körbe a problémát, és mielőtt kritikát fogalmazunk meg, próbáljuk azt megbeszélni a tanárral.

A pedagógusok évezredek óta előreviszik az embereket, az általuk végzett munka kiemelkedő fontosságú, és a jövőt illetően meghatározó. Amikor egy mondattal elsöpörjük a pedagógus tekintélyét a jelenben, gondoljunk arra, hogy gyermekünk a mi válaszügyeinket figyelve tanul, és a tőlünk tanultak alapján hoz döntéseket a jövőben. Emiatt is fontos most közvetítőként eljárni az iskolai problémahelyzetekben: hogy gyermekeinkből kompromisszumra kész és tiszteltetű emberek neveljünk.

Az ember társas lény: ezért tartozunk közösségekhez, ezért terjed a világhálón is csillagászati sebességgel az úgynevezett közösségi oldalak használata. Meg akarjuk mutatni magunkat, és szeretnénk, ha odafigyelnének a véleményünkre – ettől vagyunk emberek. Vágyunk az elismerésre, és figyelünk a visszajelzésekre. Ezek mind szükségesek énképünk teljességéhez. Az együttműködés, kompromisszum a tisztelet és az odafigyelés azok a tulajdonságok, amelyek a közösségeket „igazivá” alakítják. Ezek a tulajdonságok azok, amelyekkel gyermekeink hosszútávon is érvényesülni tudnak. Az érdekvédelem helyes alkalmazása fontos, így tudjuk elmondani, mit akarunk, anélkül, hogy másokat megsértenénk. Az erőszak, az agresszív egyirányú kommunikáció, nem ad válaszokat, csak további problémákat generál.

Segítsük gyermekeinket, hogy érzelmeik mellett megtanulják a problémákat is érzékelni és kezelni. Segítsünk, hogy egy meggondolatlan lépéssel ne kerüljenek parkoló pályára. Segítsünk, hogy az iskolában meg tudják állni a helyüket. Tanítsuk meg őket arra, hogy ne tegyék, és ne is tűrjék az erőszakot.

BRFK Bűnmegelőzési Osztály

Az erőszakos viselkedést a büntető törvénykönyv egyes passzusai is büntetni rendelik. Csakorba szedtük azokat a jogsértéseket, amelyek előfordulhatnak az iskolákban és azok környékén.

A gyermekkor büntethetőséget kizáró ok, a fiatalkorúakra pedig speciális eljárási szabályok vonatkoznak, azonban a tisztán látás érdekében fontos beszélnünk az alábbi esetekről, hogy felismerjük ezeket és kezelni tudjuk a helyzetet.

Személyi szabadság megsértése:

Ha azt tapasztaljuk, hogy a diákok bezárnak valakit egy szekrénybe, a WC-be, öltözőbe, vagy az osztályterembe, és nyilvánvalóan az „áldozat” ennek nem örül, sőt nemtetszését fejezi ki, akkor bűncselekmény valósul meg. Ha 18. életévét be nem töltött személy sérelmére valósítják ezt meg, akkor ez még súlyosabban büntetendő. Abban az esetben, ha mit sem sejtő diákunk önként megy be a terembe, de onnan már diáktársai nem engedik ki, bezárják előtte az ajtót akarata ellenére, korlátozzák szabad mozgásában, szintén ezen bűncselekmény valósul meg.

Figyeljünk oda, hogy egy diáksínynek induló tréfa ne válhasson bűncselekménnyé!

Bombariadó:

Bár a számunkra klasszikusnak mondható erőszakot első pillantásra lehet, hogy nem vesszük észre, mégis ez a bűncselekmény gyakorlatilag egy fenyegetés – mely tipikusan az erőszak jele. A „hivatalos” neve is ez: közveszéllyel fenyegetés büntette. Lehet, hogy csak egy dolgozatot szeretne megúszni a diák, mégis ezt a bejelentés pillanatában nem tudhatjuk. A megfenyegetett intézményt ki kell üríteni, át kell vizsgálni. Ha viccnek szánták, akkor ez nagyon költséges (a bíróságon ez ki is derül), ha pedig valós lenne, sok életet sodorna veszélybe.

Beszélgessünk a gyerekekkel, mivel járhat egy ilyen bejelentés, és keressünk megoldásokat valós problémáikra!

Önbíráskodás:

Ha eltulajdonítják értékeinket, és rájövünk, ki tette, vissza szeretnénk szerezni azt, ami a miénk. Csakhogy ezt nem tehetjük erőszakkal vagy fenyegetéssel, mert akkor mi magunk is jogsértést követünk el, hiába jogos tulajdonunkat akarjuk visszakapni. Az önbíráskodás büntetett egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés kiszabásával büntethetik. A visszaszerzendő tárgy értéke sem számít ebben az esetben, vagyis az is jogsértés, ha valaki a tolltartóját akarja visszaszerezni, és azért bántalmazza a másikat, hogy azt visszaadja.

Kérjük meg a gyerekeket, hogy ebben az esetben, ha szép szóval nem tudják visszaszerezni tulajdonukat, szóljanak egy felnőttnek, vagy hívják a rendőrséget!

Zaklatás:

Aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetőleg mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, rendszeresen vagy tartósan mást háborgat, így különösen mással, annak akarata ellenére telekommunikációs eszköz útján vagy személyesen rendszeresen kapcsolatot teremteni törekszik, szintén bűncselekményt követ el, alapesetben ezt egy évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti a törvény.

Súlyosabb a megítélés, ha már személy elleni erőszakos vagy közveszéllyel okozó bűntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget, vagy annak a látszatnak a keltésére törekszik, hogy a sértett vagy hozzátartozója életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy veszélyeztető esemény következik be. Az is minősítő körülmény, ha házastárs, élettárs vagy volt házastárs, élettárs, illetve nevelése, felügyelete, vagy gondozása, gyógykezelése alatt álló személyt fenyeget az elkövető. Például valaki nem tud a szakításba belenyugodni, és folyamatosan hívja volt párját, e-mail-t küld, fenyegetőzik.

Mindig beszéljünk valakivel arról, ha úgy érezzük, zaklatás áldozatává váltunk és mérlegeljünk a rendőrségi feljelentés lehetőségét, mert a rendőrség ebben az esetben tud segíteni!

Verekedés, testi sértés:

Rendzavarás szabálysértését követi el, és elzárással vagy 150 ezer Ft pénzbírsággal sújtható, aki verekszik, illetve mást verekedésre felhív, vagy rendzavarás, garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít.

Azonban ez csak az enyhébb esetekre igaz, mivel a legkisebb verekedés is okozhat másnak sérülést. Ekkor már testi sértés vétségéről vagy bűntettéről beszélünk, attól függően, hogy a sérülés 8 napon belül, vagy 8 napon túl gyógyul.

Ha egy verekedés kialakul, akkor már nem mi irányítjuk az eseményeket. Bármikor adódhatnak olyan körülmények, amikre már nincs befolyással az ember, az áldozat beverheti a fejét, az ütés olyan erejű lehet, hogy komoly sérülést okoz. Egy pofonnak induló erőszakból is lehet maradandó egészségkárosodást okozó súlyos testi sértés.

Gondoljuk át, miért akarják a gyerekek az agresszivitást választani egyéb békés megoldások helyett, és segítsünk abban, hogy egy vita ne ütéssel végződjön!

Szexualitással összefüggő bűncselekmények:

A szexualitással napjainkban nagyon sok helyen találkozunk: filmekben, reklámokban, a neten. Mindenhol ellenőrzött és ellenőrizetlen keretek között szembesülünk a látvánnyal. A dolgok mélyéről és a tartalomról azonban még napjainkban sem könnyen beszélnek az emberek. Pedig a veszélyekről, a nemiséggel kapcsolatos sérülésekről is fontos szót ejtenünk.

18 év alatti személyről pornográf jellegű, meztelen képeket sem készíteni, sem továbbadni, terjeszteni nem szabad. Láthatóak az interneten ilyen jellegű képek, több esetben a gyermek maga teszi közzé. Figyeljünk oda, hogy a felügyeletünkre bízott kiskorúakról ilyen jellegű fotók ne kerüljenek egészségi és pszichológiai fejlődésük érdekében.

Arra is oda kell figyelnünk, hogy gyermekünk ne váljon szexuális bűncselekmény áldozatává. Tudatosítsuk, hogy bűncselekmény, ha valaki nem a megfelelő módon és helyen ér hozzá. Az intimitás a felnőtt évek fontos része, de erre egy gyermek még nem alkalmas sem fizikailag, sem pszichikailag. Amennyiben bárki (felnőtt, diáktárs, ismerős, rokon) szexuális szándékkal közeledik hozzá, azonnal utasítsa el, menjen el a helyszínről, és mindenképpen szóljon a történetekről.

Megtörténhet, hogy erőszakkal szexuális együttlétre kényszerítenek valakit. Ez nagyon mély sebeket ejt, és nehezen nyílnak meg az áldozatok.

Kérjünk orvostól, pszichológustól segítséget és tegyünk feljelentést!

Rablás:

A rablás nem egyenlő a lopással, bár a köznyelvben gyakran összekeveredik a kettő. A rablásnál az elkövető erőszakot, az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, s ez mindig személy ellen irányul. A cél mindkét bűncselekménynél ugyanaz: az idegen dolog eltulajdonítása, vagyis értékeink elvétele. Rablásnak számít az is, ha az iskolában például az elkövető az áldozat reggelijét akarja megszerezni ilyen módon.

A közterületi rablások áldozatait gyakran a kiskorúak, sérelmükre általában 3-4 fős társaságok követik el a bűncselekményt. Ezek a bandák figyelik a „területüket”, pontosan tudják, hogy hol vannak az iskolák, merre járnak a tömegközlekedési járművek, amelyekkel a gyerekek utaznak. Alkalmyszerűen választják ki áldozatukat, figyelembe véve a megszerzendő zsákmány nagyságát és az áldozat ellenálló képességét. Nagyobb veszélyben vannak a gyengébb testalkatú, magányosan közlekedő fiatalok. Figyelik a másik ruházatát, ékszereit, technikai eszközeit is. Ezek minél láthatóbbak, annál inkább elősegítik az áldozattá válás kockázatát.

Hívjuk fel a gyerekek figyelmét arra, hogy értékeikkel sem az iskolában, sem az iskolán kívül ne hívják fel magukra a figyelmet! Ha telefonálni akarnak, ezt még az épületen belül tegyék meg, illetve ha lehet, társaikkal együtt menjenek hazafelé. Amennyiben Ön az iskola környékén ilyen bűncselekmények elkövetéséről hall, vegye fel a kapcsolatot a helyi rendőrkapitánysággal!

Zsarolás:

A zsarolás a rabláshoz nagyon hasonló bűncselekmény, itt a jogtalan haszonszerzés a cél. Az elkövető más erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen, vagy eltűnjön, és ezzel kárt okoz. Itt elegendő, ha a fenyegetés komoly félelmet vált ki. A megzsarolt személy pedig félelmében eleget tesz az elkövető akaratának, és teljesíti annak vagyoni jellegű kérését. Például: Az elkövető megfenyegeti a sértettet, hogy amennyiben másnapra nem visz 2000 Ft-ot, úgy megveri, hogy az édesanyja sem ismer rá. Hozzáteszi, hogy ha szólni mer valakinek, az életének is véget vet. A sértett félelmében nem szól senkinek, hanem viszi a másnapra megbeszélt helyre és időre a pénzt. S ezzel egy ördögi körbe kerülhet...

Beszélgjünk meg a gyermekünkkel/diákjainkkal, hogy az elkövetők ebben az esetben a félelem erejére apellálnak! Ha a gyermek ilyen helyzetbe kerül, mindenképp szóljon egy számára megbízható személynek és kérjenek segítséget!

Garázdaság:

Aki olyan kihívóan közösséggellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, garázdaságot követ el. Ha csoportosan, a köznyugalmat súlyosan megzavarva követik el, netán fegyveresen vagy felfegyverkezve, az már mind minősítő körülmény.

Nem éri meg részegen kirakatokat törve végigmenni az utcán, esetleg kukát borogatni, focimeccsen egymásnak esni, mert ezekben az esetekben is jogsértést követ el az illető!

Rongálás, graffiti:

Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el. A rongálás megítélése függ a károkozás mértékétől is. Mindenesetre falfirkákat készíteni bárhová nem lehet. Egyrészt a törvény bünteti, másrészt az okozott kárt meg is kell téríteni valakinek. Sokszor a szülőknek. Az sem megengedhető, hogy például valaki az autókat megkarcolja, megsértve így a fényezést, mert így a gépjármű értékcsökkenést szenved.

Beszélgünk gyermekünkkel a graffitiról, miért nem mindegy, hogy „művészi” alkotásait hová és milyen módon helyezi el! Ha igény van rá, megszervezhető a helyi közösségben, hogy legálisan graffitizzenek a gyerekek.

Hivatalos/ közfeladatot ellátó személy elleni erőszak:

Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ez csak az alapeset, minősített eset például, ha csoportosan történik az elkövetés.

Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak esetén is hasonló módon fogalmaz a Büntető Törvénykönyv.

Kiemelik az iskolában dolgozó személyek védelmét is: aki a közoktatásról szóló törvényben meghatározott közfeladatot ellátó pedagógus, vagy a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott sérelmére követi el a cselekményt, súlyosabb büntetésre számíthat.

Arra, hogy ki a hivatalos, illetve közfeladatot ellátó személy, a Btk. 137. § adja meg a választ. De mindenképp ide tartozik a pedagógus, orvos, egészségügyi dolgozó, mentős, postás, gyermekvédelmi szakember és a BKV ellenőr is.

A konfliktusokat erőszakkal nem lehet megoldani. Próbáljuk a gyermekeket arra nevelni, hogy beszéljék meg konfliktusaikat, és ebben mi is legyünk partnerek!

Drogok:

A gondolatainkat, viselkedésünket, testünket befolyásoló szerek megtalálhatóak körülöttünk legális és illegális formában. Használatuk rombolja a személyiséget, és a rendőri munkában sokszor tapasztalható, hogy testi sértés, garázdaság, szexuális bűncselekmények, családon belüli erőszak elkövetői között sok az ittas vagy bódult állapotban lévő személy.

A fiatalok körében is kockázati tényező, hogy aki olyan környezetben nő fel, vagy olyan társaság tagja, ahol az italozás, bódultság mindennapos, gyakrabban válik áldozatává, vagy elkövetőjévé bűncselekményeknek. Erről a témakörrel bővebben a www.police.hu/brfk/bunmegelozes oldalon olvashatnak.

www.police.hu/brfk/bunmegelozes

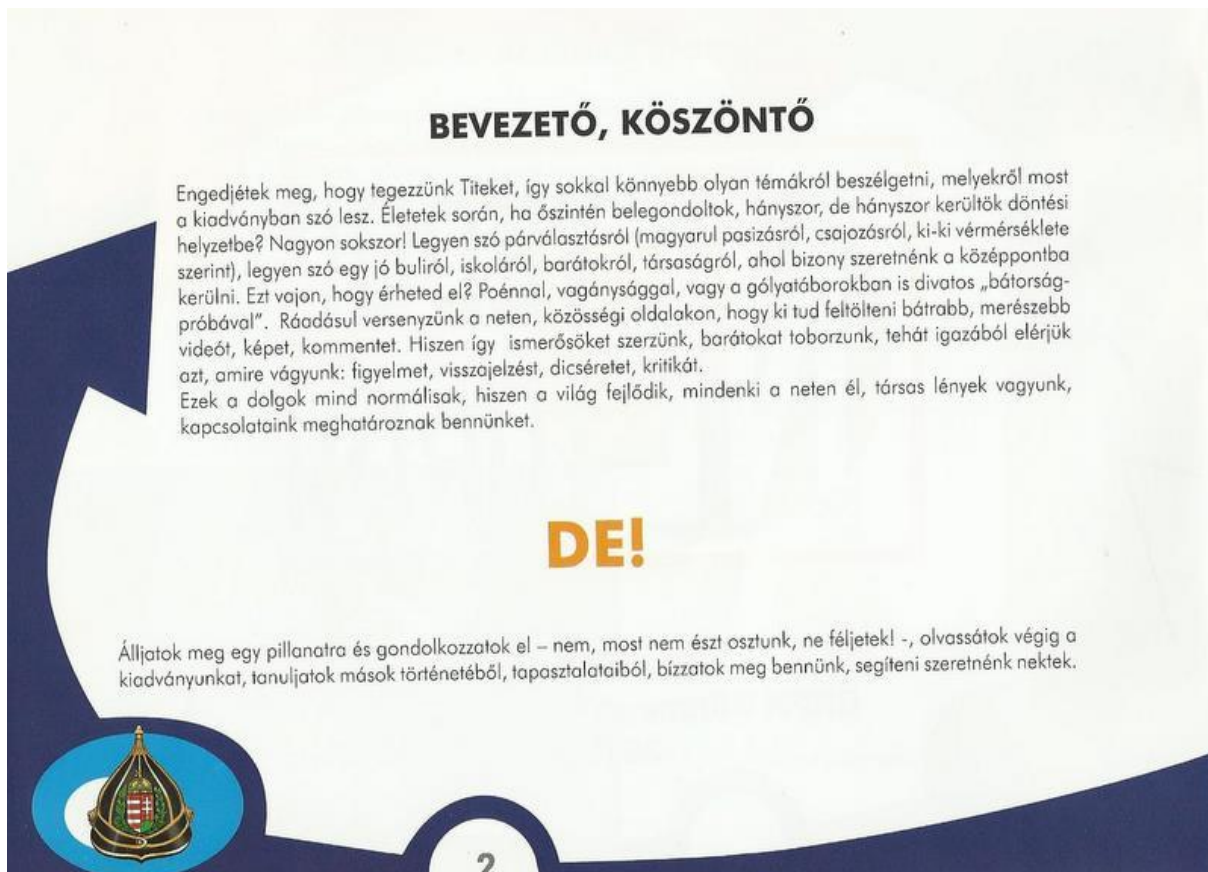

Felhasznált szakirodalom:

- 1978. évi IV. törvény. a Büntető Törvénykönyvről
- dr. Gratzer Gábor, dr. Szabó Henrik, Sövényházi Edit: Bűnmegelőzési jó tanácsok fiataloknak, felnőtteknek, MEGÖV-LAK, Budapest, Korona, 2010

Nyelvi lektor: Dr. Molnár Katalin

5. számú melléklet: „Ne tedd, ne tórd!” projekt prevenciós katalógus 2.

Az Alkotmányban rögzített jogokat, a törvényes eseteket kivéve senkinek sincs joga megsérteni!

Te miért tennéd? Te mit éreznél, ha jogaidat megsértenék? Ha megtiltanának valamit, ha megvernének, ha erőszakkal elvennék nehezen megszerzett értékeidet, telefonodat, mp5 –lejátszódat?

GONDOLKOZZ, MIELŐTT CSELEKSZEL!

Lelki fájdalmat okozol, sérülést okozhatsz, lelki-testi fájdalmat hordozhatsz. A baj egy pillanat alatt bekövetkezik. Nem kell hozzá több óra, egyetlen perc sem. A rossz döntés, a pillanat miatt elítélhetnek, felfordul, megváltozik az életed. Gondolkozz, megéri? Nem kell ehhez ismerni az összes jogszabályt (sőt, ahogy a jog mondja, a törvény ismeretének hiánya senkit nem mentesít), ennyi időben már érezni kell hol húzódik a határ bűncselekmény és jó poén között.

ÓRÁKIG, NAPOKIG TARTÓ SIKERÉLMÉNY - SOKÁIG, VAGY ÉLETED VÉGÉIG ÁTÉLT GYÖTRELEM, SZERINTED E KETTŐ EGYENSÚLYBAN VAN?

3

KOCKÁZAT (értékeld mielőtt dönts!) – DÖNTÉS (hozd meg a döntést!) – KÖVETKEZMÉNY (vállald őket!)

Lehet, hogy mikor felhúznak, jó ötletnek tűnik, hogy felrúgd az iskolapadot. Ha valaki rendszeresen zaklat, megoldásként kézenfekvő a lökdösődés, vagy ha valaki szemet vet a barátodra, szerelmedre, az bizony bosszúért kiált! Kérünk gondolkodni azon, mit érhetünk (érhetsz) el vele, mit nyerhetsz és mit veszthetsz.

- Idegesség, rossz jegy, bukás – bűtorösszetörés (**rongálás** bűncselekmény – 1-5 év szabadságvesztés, kártérítés)
- veszekedés – féltékenységi – verekedés (**garázdaság**, vagy a sérülés fokától függően **könnyű** vagy **súlyos testi sértés**, mely 8 év letöltendő börtönt is eredményezhet, főleg ha maradandó fogyatékosságot okoz, vagy a szándék arra irányul, s nem rajtad múlik, hogy nem következik be)
- irigység – lopás (kártérítéstől függően **lopás** bűncselekmény, mely kártérítést, intézeti nevelést, vagy 2 év letöltendő eredményezhet)

4

- tartozás – s te emiatt verekszel (**önbíraskodás** bűncselekménye, 1-5 évig terjedő szabadságvesztés)
- buli, irigység, "könnyű kereset" – sértettet körbeveszitek és felszólítjátok, hogy adja át telefonját, vagy más értékes cuccát (eredmény: **rablás** bűncselekmény, mely még súlyosbodhat, ha legalább 3-an vagytok, hiszen az **csoportos elkövetés**, következmény: 2-8 év letöltendő szabadságvesztés, vagy 2 év javítóintézeti nevelés)
- vagánykodás, rendszeresen pénzt követelünk gyengébb társunktól (**zsarolás** – 1-5 év)
- ha lopási szándékunk miatt letörjük az árurolt a lopásgátlót, befeszítjük az ajtót (**dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás**, mely kárértéktől függetlenül bűncselekmény)
- valakit beavatási, vagy más célból kényszerítetek megalázó tettek elviselésére (**kényszerítés** – 3 évig terjedő szabadságvesztés, vagy intézeti nevelés)
- állandó jelleggel üzenetet küldesz neten osztálytársnődnek, osztálytársadnak, vagy hívogatsz a lányt, fiút, mert nem tudod elviselni a szakítást (**zaklatás** – mely akár intézeti nevelést, felfüggesztett börtönt, vagy letöltendő szabadságvesztést is vonhat maga után)

Környezeted, barátaid, szomszédaid, rokonaid, szüleid tudni fogják mit tettél!

5

„Én csak tartozni akartam a bandába, én nem tudtam, mire készülnek, csak örültem, hogy végre magukkal hívnak. Mikor az aluljárónál, voltunk csak azt láttam, hogy körbeveszik a lányt, és elvesznek tőle mindent. Én egy 1500 Ft értékű bérletet kaptam. A következő sarkon elkaptak minket a rendőrök, és beindult a folyamat. 4 év letöltendő kaptam, és 3 évig nem kaphatok erkölcsit. Tehát nem tudom, hol fogok dolgozni, hol fogok továbbtanulni. S miért? Mert ott voltam, és nem tettem semmit.”

– egy fiú vallomása, aki jelenleg a Tökölti Fiatalkorúak Büntetés Végrehajtási Intézetében tölti büntetését. S miért? Mert a biztatás, felbujtás, jelenlét (**bűnsegédi magatartás**) ugyanúgy bűncselekmény. EGYETLEN HIBÁS DÖNTÉS, 1500 FT NYERESÉG, 7 ÉVRE BESZABÁLYOZOTT ÉLET! Ez örökre nyomot hagy a személyiségen!

6

- továbbtanulok
- jó munkahelyet szerzek
- családot alapítok
- nyugodtan élek
- értéket teremtek
- lakást, kocsit vásárolok

- előállítás
- kihallgatás
- őrizetbe vétel (nyilvántartásba kerülés)
- iskola értesítése
- házkutatás
- az iskolát, szakmát elveszíted
- előzetes letartóztatás (30 nap – 1 év)
- szabadságvesztés vagy intézet
- erkölcsi bizonyítványt nem kaphatsz (3-9 év)
- közügyektől eltiltanak (nem dolgozhatsz akár diák munkában sem)
- eljárási költségek (több százezer Ft)
- s ne feledd, minden összeomlik amit felépítettél, s aki miatt verekedtél, romboltál, vígan él....

7

JOGSÉRTÉSEK KÖVETKEZMÉNYEI

Gondolkozz, mielőtt cselekszel! Megéri a pár perc vagánykodás?

Eljárás indul, börtön, vagy javítóintézet

Elítélés, elhelyezkedési problémák, magány, továbbtanulási nehézségek

Rossz döntést követő sérülés, betegség vagy halál.
Pár perc, és megváltozik az élet!

8

Biztos háttér – stabil kapcsolat

Biztos kereset – utazás

Stabil helyzet a stabil kapcsolat helyett

Biztos utazás a börtönbe

9

Ha áldozat vagy, ha zaklatnak, bántalmaznak, tudd, van segítség:

- Fordulatsz tanárodhoz, iskolai gyermekvédelmi felelőshöz
- A kerületi kapitányság rendőréhez, iskolával kapcsolatban álló rendőrhöz (www.police.hu/brfk)
- a BRFK Bűnmegelőzési Osztályhoz (bunmeg.brfk@budapest.police.hu, 061-2637267, www.police.hu/brfk/bunmegelozes)
- a Kék-Vonal Alapítványhoz, akik meghallgatnak anonim módon is (116-000, kek-vonal.hu/emil)
- a Telefonanú Ingyenes Szolgálatához anonim módon (0680-555-111)
- az Áldozatsegítő Szolgálathoz (pénzügyi támogatást is kaphatsz, 061-371-89-22)
- a NANE egyesülethez (0680-505-101 a családon belüli erőszak vonala)
- az Eszter Ambulancia részlegéhez (www.eszteralapitvany.hu, 061-466-9872)
- a MONA-alapítványhoz (www.mona-hungary.hu, 061-453-277, szexuális kiszolgáltatottság ellen)

A www.police.hu/brfk/bunmegelozes oldalon további több fontos információt is találsz, melyeket akár meg is oszthatsz szüleiddel biztos lehetsz benne, hogy nekik is segíteni fognak.

**NE HAGYD, HOGY ZAKLASSANAK, BÁNTALMAZZANAK! VAN SEGÍTSÉG!
DE EHHEZ SZÓLNI ÉS CSELEKEDNI KELL. NE TŰRJ, MERT A HELYZET EGYRE ROSSZABB LESZI!**

10

Kedves fiatalok!

Köszönjük, hogy végiglapoztad, netán végigolvastad a kiadványt! Tudom, nagyon sokat számít az életekben a haver, barát, vagy barátő véleménye. Gyakran sokkal könnyebb rájuk hallgatni, hisz nem akartok nyuszinak, lúzernek tűnni a szemükben. A jó poén azonban elég hamar lehet bűncselekmény, s ha ez megtörténik, már nincs visszaút. Majd jönnek az álmatlan éjszakák, az izgalom, hogy fog dönteni az ügyész, a bíró, mit fog szólni a tanár, a szomszéd... s még sorolhatnám. Lehet lazulni, lehet viccelődni, de érezték, hol a határ. Most még van időtök gondolkozni. Ha elkövettek valamit, már nem lesz. Többé már nem Te irányítod az eseményeket. Ezért készítettük el ezt a kiadványt, ezért megyünk el az iskolába beszélgetni hozzátok, s ezért találtuk ki a „Ne tedd, ne tórd...” jegyében az interaktív rendőrségi bemutatóinkat: hogy ismerjétek meg a következményeket, és így tudjatok – remélhetőleg helyesen – dönteni saját magatokról.

Ha a témával kapcsolatban többet szeretnétek tudni, ha tanácsra van szükségetek, ha meghallgatnátok minket, vagy részesei szeretnétek lenni egy rendőrségi bemutatónak, szóljatok a tanároknak, főnök, vagy szülőnek, és keressetek fel minket a

bunmeg.police@budapest.police.hu címen
vagy a
www.police.hu/brfk/bunmeg linken.

Ne feledjétek, évek múlva az osztálytalálkozón kellene a jó sztorik, de egy rendőrségi eljárás vagy jóvátehetetlen ballépés nem tartozik ezek közé!

BRFK Bűnmegelőzési Osztály

11

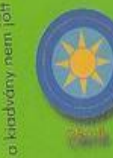
Linkek, ahol érdemes szemezgetni...

- www.police.hu – „Hiszem, ha látom...” című balesetmegelőzési kisfilm
- www.police.hu – „7 tizedmásodperc...” című balesetmegelőzési kisfilm
- www.police.hu/brfk - kerületi rendőrkapitányságok közvetlen számai
- www.police.hu/brfk/bunmegelozes - BRFK Bűnmegelőzési Osztály elérhetőségei, figyelemztető előadásai, sértetté válás esetén szükséges teendők, telefonszámok, szükséges nyomtatványok, ajánlások, tanulmányok
- www.mona-hungary.hu – MONA Alapítvány a szexuális kizsákmányolás ellen
- www.nane.hu – a családon belüli erőszak kezelése érdekében
- www.biztonsagosbongeszes.hu – az internetes zaklatás ellen
- www.eszteralapitvany.hu – Eszter Ambulancia
- www.eletrvaloegyesulet.gportal.hu – Életrévaló Egyesület – te is lehetsz filmes – droprevenció

kisfilmek tárháza

Ez a kiadvány nem jött volna létre az ő segítségük nélkül.

A BV-s képeket Komárominé Gábor Éva bv. fhágy. készítette.

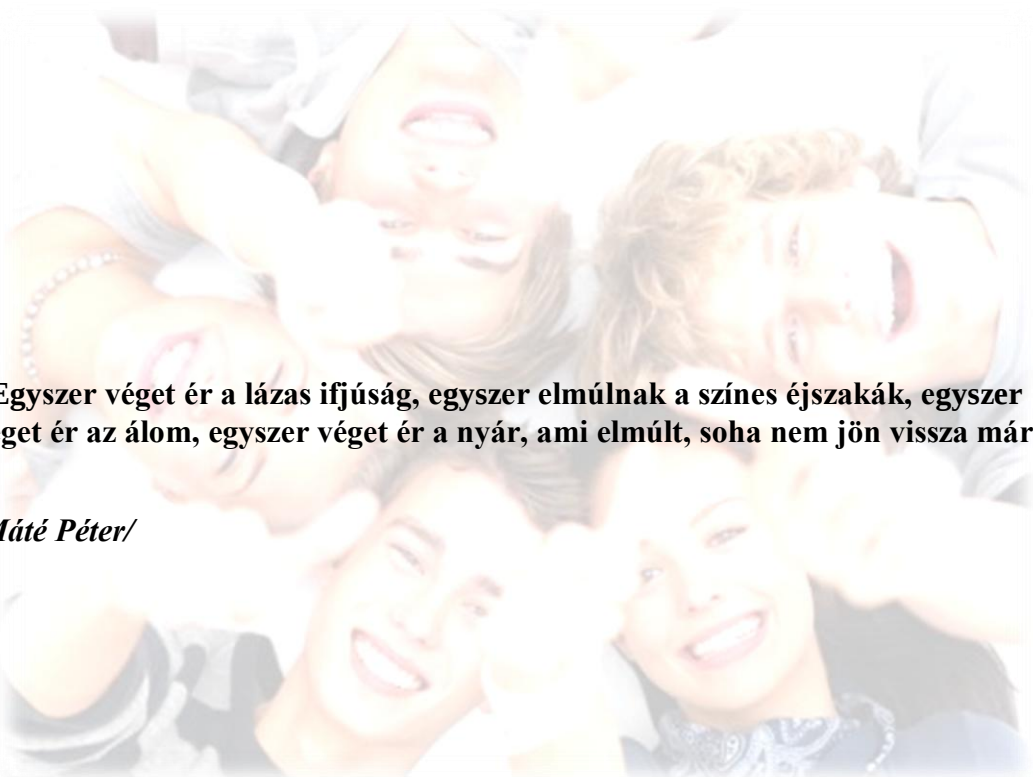
12

6. számú melléklet: Interjúkérdések

1. Milyen beosztásban dolgozik a rendőrségnél?
2. Mióta dolgozik a bűnmegelőzésnél?
3. Mi motiválta erre a pályára?
4. Milyennek ítéli meg a fiatalkori bűnözést Magyarországon?
5. Véleménye szerint a következő években nő vagy csökken majd a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények száma?
6. Melyik az a korosztály, amelyik a legveszélyeztetettebb a bűnelkövetésben?
7. Tapasztalatai szerint melyek azok a fő befolyásoló tényezők, melyek szerepet játszanak a fiatalkori bűnözés kialakulásában?
8. Melyik az a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmény az elmúlt évekből, amit kiemelne?
9. Véleménye szerint megfelelőek a büntethetőségi korhatárok Magyarországon?
10. Mit ajánlana azoknak a szülőknek, akiknek a gyerekei a felnőtté válás küszöbén állnak?
11. Mennyire fejlett a fiatalkori bűnmegelőzés Hazánkban?
12. Melyek azok a bűnmegelőzési programok, amiket kiemelne?
13. Az előadások során milyen eszközökkel próbálják motiválni a fiatalokat?
14. Milyen időközönként tartanak előadást?
15. Milyen reakciókat tapasztal egy ilyen előadás közben?
16. Hol és mikor tartottak utoljára előadást?
17. Hol tartanak a közeljövőben előadást?
18. Ajánlana elérhetőséget vagy linket az érdeklődő fiataloknak?

Végszó

Kedves olvasó, dolgozatom végére értem, remélem tartalmasnak, érdekesnek és izgalmasnak tartotta az olvasmányom. Egy idézettel zárnám le soraim, amely azt fejezi ki, hogy a fiatalkori emlékeket az ember mindig magával hordozza, de nem mindegy, hogy azokra az emlékekre szívesen emlékezünk vagy sem. Ezért kell a kiskorúaknak segítség abban, hogy ne térjenek le a helyes útról, józan ésszel élvezzék ki a fiatalkor adta lehetőségeket és évek múltán erre az időszakra pozitívan emlékezzenek vissza.

"Egyszer véget ér a lázas ifjúság, egyszer elmúlnak a színes éjszakák, egyszer véget ér az álom, egyszer véget ér a nyár, ami elmúlt, soha nem jön vissza már."

/Máté Péter/

Tisztelettel: Ragács Nikoletta

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem első évfolyamos védelmi igazgatás szakos hallgatója

Budapest, 2011. 10. 31

Felhasznált irodalom

1. Budapesti Rendőr-főkapitányságon 2009. évben végzett bűnmegelőzési tevékenység értékelő jelentés
(BRFK Bűnmegelőzési Osztályától kapott elemzés)
2. Budapesti Rendőr- főkapitányságon 2010. évben végzett bűnmegelőzési tevékenység értékelő jelentés
(BRFK Bűnmegelőzési Osztályától kapott elemzés)
3. Borbíró Andrea – Kerecsi Klára:
A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.
(Kiadta: IRM, 2009)
4. Mark H. Beers: MSD Orvosi kézikönyv a családban
(Kiadta: Merck Manual, 1994)
5. BRFK 2010. évi jelentése a Budapesti Rendőr- főkapitányságon folyó ifjúságvédelmi tevékenységről, gyermek- és fiatalkorú elkövetők és bűnelkövetőkkel kapcsolatban tett megállapításokról, valamint a kiskorú eltűnések tapasztalatairól.
(BRFK Bűnmegelőzési Osztályától kapott elemzés)
6. Lévy Miklós: Az Európai Tanács (2003) 20. számú ajánlása a fiatalkorú bűnelkövetőkre vonatkozó igazságszolgáltatás rendszeréről.
(MEBüntetőjogi és kriminológiai publikációk, 2005)
7. Polgári Törvénykönyv
(hozzáférhető: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=95900004.TV)
8. Büntető Törvénykönyv
(hozzáférhető: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97800004.TV)
9. Gyermekvédelmi törvény
(hozzáférhető: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700031.TV/)
10. EGSZB 2006. évi vélemény
(hozzáférhető: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lng1=en,hu&lang=&lng2=cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,nl,pl,pt,sk,sl,sv,&val=426042:cs&page=&hwords=null>)
11. Szociológia tanok
(hozzáférhető: <http://hu.shvoong.com/social-sciences/sociology/829967-csal%C3%A1d-szerepe>)

12. Nevelési stílusok
(hozzáférhető: http://www.vadviragovi.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=140:nevelisstilusokcid=48:neveljuenk-egyuet&Itemid=64)
13. Szegénység
(<http://www.hazijogorvos.hu/content/view/1049/89>)
14. Munkanélküli fogalma
(hozzáférhető: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Munkan%C3%A9lk%C3%BCl>)
15. Az alkohol hatásai, és következményei az élő szervezetre
(hozzáférhető: <http://vegyeszforum.hu/news/news.php?open=16>)
16. Kábítószer fajták
(hozzáférhető: <http://www.nodrog.eoldal.hu/cikkek/kabitoszerek-es-hatasaik/drogok.html>)
17. Az emberi jogi képzés és az oktatás-nevelés egyéb területei
(hozzáférhető: <http://www.mobilitas.hu/kompaszkezikonyv/chapter1.php?fejezet=4>)
18. ENYÜBS Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály.
(hozzáférhető: <http://crimestat.b-m.hu>)
19. Rendőrségi elemzés: „Gyermek- és fiatalkori bűnözés helyzete”
(hozzáférhető: <http://www.police.hu/ideiglenesek/elemzesek/bunuldozes>)
20. Cikk a „Blaha réméről”
(hozzáférhető: www.eletmod.transindex.ro/?cikk=6619)
21. Cikk a hajdúnánási tini gyilkosságról
(hozzáférhető: <http://www.origo.hu/itthon/20100824-elore-kiterveltek-a-gyilkossagot-a-hajdunanasi-tizenevesek.html>)
22. Cikk a VIII. kerületi tanárbántalmazásról
(hozzáférhető: http://www.blikk.hu/blikk_aktualis/20080321/diakterror_megverte_tanarat/)
23. Cikk a Nagy-Britanniai gyermek erőszakról
(hozzáférhető: www.neon.hu/suli/23_kisiskolas_bantalmazta_es_eroszakolta_meg_a_6_eves_gyereket-150994)
24. Cikk a Szerbiai tanárbántalmazásról
(hozzáférhető: <http://www.biharlap.hu/hir/805/Megverte-a-tanart-mert-egyest-adott-kemiabol.html>)

25. Cikk a Germantownban történt csoportos rablásról
(hozzáférhető: [http://www.rtlklub.hu/hirek/kulfold/cikk/379297 /](http://www.rtlklub.hu/hirek/kulfold/cikk/379297/))
26. Rendészeti Megelőzési Társaság – Diószegi Gábor: D.A.D.A
hozzáférhető:
(http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=19&Itemid=21)
27. Rendészeti Megelőzési Társaság – Diószegi Gábor: ELLEN-SZER
(hozzáférhető:
http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Itemid=22)
28. Dr. Póczik Szilveszter: Magyar Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia
(hozzáférhető: tisztautakon.dunaujvaros.hu/gettdoc.php?id=42&code=06794373)
29. Beszámoló az Európai Bűnmegelőzési Hálózat (EUCPN) 2009. évi „Legjobb Gyakorlatok Konferenciájáról”
(hozzáférhető: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1342>)
30. Milovszky Tamásné: „A gyermek- és fiatalkorúak bűnözése a statisztikai adatok tükrében”
(hozzáférhető: gabocza.ucoz.com/load/0-0-0-14-20 - Egyesült Államok)
31. Hungarian Helsinki Committee: A fiatalkorúak szabálysértési elzárása a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20.- án kelt Egyezmény rendelkezési fényében
(hozzáférhető:
helsinki.hu/dokumentum/Helsinki_Bizottsag_fiatalkoruak_elzarasa.pdf)
32. Bakos Kinga: A televízió képernyőjén megjelenő erőszak és a gyermekek
(hozzáférhető: elib.kkf.hu/edip/D_14442.pdf)
33. A gyermek- és ifjúkori bűnözés adatai az egységes nyomozó hatósági és ügyészégi bűnügyi statisztikában(2009).
(hozzáférhető: bunmegelozes.bm.hu/.../gyermek-_es_fiatalkoru_bunozes_2009.pdf)